

140
1983

ISSN 0132 - 5873

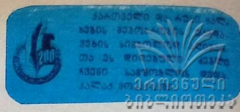
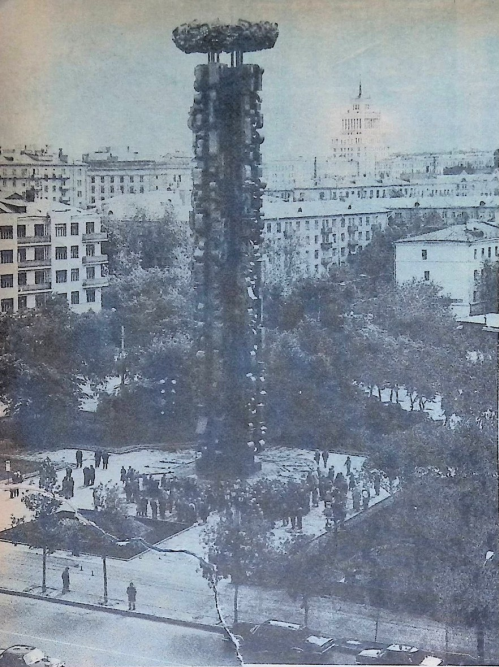
8

ბავშვების
გაზეთი



ბავშვები

10
1983



უდიდესი მონაპოვარია.

შორისა და ლბინის ერთობა ჩვენი ხალხების ურთიერთობაში ისე დამკვიდრდა, რომ ერთი ხალხის ლბინი ვეღარც კი წარმოგიდგენია ყველა მომძე ხალხის მონაწილეობის გარეშე.

ამ დღესასწაულთაგან ყველაზე ლამაზი და მნიშვნელოვანი ლიტერატურისა და ხელოვნების დღესასწაულებია, რომელთა მასშტაბი და რეზონანსი სწორად არა მარტო რომელიმე რესპუბლიკის, არამედ მთელი კავშირის სახურვებსაც სცილდება ხოლმე.

განა ასეთები არ იყო პუშკინისა და შევჩენკოს, რუსთაველისა და ნიჰამის, ბარათაშვილისა და თემანიანის, ნავოისა და აბაის, დონელოტიჩისა და რაინისის დღესასწაულები, როცა ერთი ხალხის გენიალური შვილის შემოქმედება ყველა ხალხის კუთვნილებად ცხადდებოდა და თარგმანების წყალობით ყველა ხალხის სულიერი საგანძურის განუყრელი ნაწილი ხდებოდა.

ოქტომბრის რევოლუციამდე ამაგვარ სულიერ ურთიერთგამდიდრებასა და თანაზიარობას ფრთები შეკვეცილი ჰქონდა. ჩვენი დიდი წინაპრები უძნელესი დაბრკოლებების დაძლევის ფასად მაინც ახერხებდნენ სულიერი სიხალისის უნაზესი ძაფები გაეხატა ხალხებს შორის და უმაღლეს პოეზიად ექციათ ხალხების სწრაფვა ძმობისა და მეგობრობისაკენ.

განა წარსულის ყველა გენიოსის სახელით არ ამბობდა უკვდავი პუშკინი ამ დაუფიქვარ სიტყვებს:

И долго буду тем любезен я народу,
 Что во мнѣ, воста добрые я лирой
 пробуждал,
 Что в мой жестокий век восславил: я
 свободу

И милость к падшим призывал.
 ხალხთა მეგობრობის უმაღლესი და ულამაზესი გამოხატულება ყველა

ბ

ალხთა მეგობრობა! იგი უკვე კარგა ხანია ჩვენი ცხოვრების ყოველდღიურობად იქცა. მას შემდეგ, რაც თავისუფალი ერების კავშირის კონსტიტუციამ ხალხთა მეგობრობა ჩვენი სახელმწიფოს სიმტკიცის საფუძვლად გამოაცხადა, ეს მეგობრობა ჩვენი სულიერი ცხოვრების გვირგვინად და განუყრელ ნაწილად გვესახება.

ჩვენ უკვე შეჩვეულნი ვართ იმას, რომ მიწისძვრებისაგან ან წყალდი-

დობისაგან დანგრეულ რომელიმე რესპუბლიკის ქალაქებსა და სოფლებს საერთო ძალით ვაშენებთ, და აღედგენით ზოლმე, მრეწველობის თუ სიღვლის მეურნეობის რომელიმე ახალი დარგის ათვისებაში დაწინაურებული ერთი რესპუბლიკა ეხმარება მეორეს, გამოცდილების გაზიარება ჩვენი ხალხის თანაზიარობების ნორმად იქცა სახალხო მეურნეობის ყველა დარგში და ყოველივე ეს დიხასაც რომ სოციალიზმის ერთ-ერთი

საქართველოს პედაგოგიკა



განმომ აბაშიძე — მწერალი-კავშირგაბმის, სოციალისტური შრომის გმირი.

დროში პოეტების დამეგობრებმა, ერთი ხალხის ხელოვნთაგან მეორე ხალხის სულის გაგების ცდა, სხვა ქვეყნის ბუნებისა და აღმამაინების შეეყვარება.

ამ მხრივ რუსული და ქართული ლიტერატურების მეგობრობის მავალი თითქმის ერთადერთია, უნიკალურია მსოფლიო ლიტერატურაში.

მოყოლებული პუშკინიდან და ლერმონტოვიდან და ჩვენს დღეებში გათავებული, თითქმის არ ყოფილა არც ერთი დიდი რუსი პოეტი, რომლის პოეზია საქართველოში არ ყოფილიყოს შთაგონებელი.

სრულად სამართლიანად ამბობდა დიდი რუსი კრიტიკოსი ბელინსკი:

„ქავკასიის თითქმის ბედმა არგუნა გამხდარიყო ჩვენი პოეტური ტრანტები აქენად, მათი მუზის შთამაგონებლად და გამომბრძმედად, მათ პოეტურ სამშობლოდ“.

ბელინსკის არ შეეძლო წარმოედგინა, რომ ეს უმშვენიერესი ტრადიცია რუსი პოეტების საქართველოსთან მეგობრობისა ეგზომ დიდ ხანს გაგრძელდებოდა და ჩვენს დროში სრულიად ახალ ხარისხს შეიძინა, ორი ხალხის ურთიერთ სულიერი გამდიდრების წყაროდ იქცეოდა.

ახალ დროში შესანიშნავმა რუსმა

პოეტმა და საქართველოს გულწრფელმა მეგობარმა ნ. ტიხონოვმა ბელინსკის ხელოვნთაგანელი დაეკვირვების ახალი, თავისებური ვარიანტი მოგვცა:

„არის ქვეყნები, რომელთაც უდიდესი მნიშვნელობა აქვთ სხვა ქვეყნებისათვის. ეს მნიშვნელობა გამოიხატება არა ეკონომიკისა და პოლიტიკურში. არა, იგი განსაკუთრებულ პოეტურ ორეოლში გამოიხატება ერთმანეთის შემცველი მრავლი თავისათვის. მათი ბუნება, მათი ხელოვნება, მათი ძველი კულტურა იწვევს არა მარტო სპეციალისტთა განსაკუთრებულ მღელვარებას. ისინი თავიანთ გაგონებას ახდენენ მხატვრებზე, მწერლებზე, მეცნიერებზე, ეკონომის ერთი ასეთი ქვეყანათაგანი, რომელსაც ევროპულთა შერგნებისათვის განსაკუთრებული აზრი და მნიშვნელობა აქვს. ჩემის აზრით იტალია გახლავთ... რუსი პოეტებისათვის ჩვენს იტალიად იქცა საქართველო“.

ტოლსტოისა და გორკის შემდეგ ეს ტრადიცია განაგრძეს ჩვენი დროის ისეთმა დიდმა მწერლებმა, როგორებიც იყვნენ მიაკოვსკი და ესენინი, ბალმონტი და პასტერნაკი, ტიხონოვი და ზაბოლოცკი.

ეს პოეტური ესტაფეტა უახლოეს პერიოდში განაგრძეს სიმონოვმა და ტარკოვსკიმ. ლუკონინმა და მეიჩიროვმა, ვეტუშენკომ და ახმადულინამ. ჩვენს დროში პოეტების მეგობრობამ ახალი, შემოქმედებითი თანამშრომლობის სახეც მიიღო. პოეტები არა მარტო ეცნობიან ერთმეორეს, არამედ სწავლობენ ერთმეორის შემოქმედებას და ხალხის ისტორიისა და კულტურის გაგებით თარგმნიან თვთავიანთ ენებზე.

გამომცემლობა „მერიანი“ კარგა ხანია სცემს რუსი პოეტების წიგნების სერიას. რომელშიაც ჩვენი მეგობარი პოეტები წარმოდგენილი

არის საქართველოზე დაწერილი საკუთარი ლექსებითა და ქართული პოეტების ლექსთა თარგმანებით. ამ სერიამ დიდი პოპულარობა მოიპოვა მთელ კავშირში და იგი პოეტების სულ ახალი და ახალი სახელებით მდიდრდება.

პოეტების ურთიერთობაში რა უნდა იყოს უფრო კეთილშობილი და მნიშვნელოვანი, ვიდრე ურთიერთის თარგმნა. ჩვენი ლიტერატურული პერიოდსა და გამომცემლობებზე უხვად სარგებლობენ მეგობრობით შთაგონებულ პოეტების კეთილშობილი სურვილით, მთელი ოსტატობით თარგმნიან მეგობრების პოეზია, ხელმისაწვდომი გახლავთ იგი მკითხველთა მრავალეოვანი აუდიტორიისათვის.

საუკეთესო რუსი პოეტების ამ დიდმა შთაგონებულმა შრომამ ქართული პოეზიის ავტორიტეტი დიდად ამაღლა და სტიმული მისცა დანარჩენი მოძმე ხალხების პოეტებს, მათაც ეთარგმნათ თავთავიანთ ენაზე ქართული პოეტები.

რუსი პოეტების მოლაზარის ხოვანმა თარგმანებმა შექმნეს საერთაშორისო ინტერეს ქართული პოეზიისადმი და ისევე მათ, ჩვენს მეგობარ პოეტებს უნდა ვუმადლოდებოდეთ, რომ ქართული პოეზიის ნიმუშები უხვად ითარგმნება საზღვარგარეთის ხალხთა მრავალ ენაზე.

როცა ჩვენ ვლაპარაკობთ ურთიერთგამდიდრებაზე ზუგასასულიანის დიდი მთარგმნელობითი მუშაობა, რომელიც ჩვენს დროში ვაიშალა ჩვენთან. მსოფლიო კლასიკის ნიმუშებთან ერთად ითარგმნება თანამედროვე მწერლობის ბევრი მნიშვნელოვანი მიღწევა და ქართულ ენაზე. რუსთაველის ენაზე ჩვენი დიდები ავლერება კარგა ხანია ოცნებიდან რეალობად იქცა.

საბჭოთა ხალხების მეგობრობა

საქართველოს კავშირის და ს. ი. ლავინის საპროგრამო-კორექტორი რედაქციის კავშირგაბმის განყოფილება

კავკასი

10 მოჭოვაძის ქუჩა

1926 წლის

ქ. მარტის ს.ხ. ს.კ. ს.ს.რ. ხელმწიფის რედაქციის გამომცემლობა

...ოს ნიმუში იმისა, თუ როგორ შეიძლება ძმურად იცხოვროს ხალხებმა ერთიან ოჯახში, ურთიერთის პატივისცემითა და შემოქმედებითი თანამშრომლობით ჩვენი ხალხების ურთიერთობაში გამოირჩეხულია რასიზმი და ერთი ხალხის რაიმე უპირატესობის ქადგება სხვა ხალხების წინაშე. სოციალისტურ ხალხთა ერთიან ოჯახში ყველა ხალხს აქვს სრული თავისუფლება განვიითაროს თავისი ეროვნული კულტურა და მაქსიმალურად ისარგებლოს დანაზრენი ხალხების უანგარო დამარებითა და ხელისშეწყობით. მრავალეროვანი საბჭოთა კულტურა მრავალფეროვნებასაც გულისხმობს და ამ კულტურის სიმდიდრე აწორედ იმ თავისებურებათა განუმეორებლობაშია, რომლებიც ერთად ქმნიან ერთ ულამაზეს მოზაიკურ პანოს.

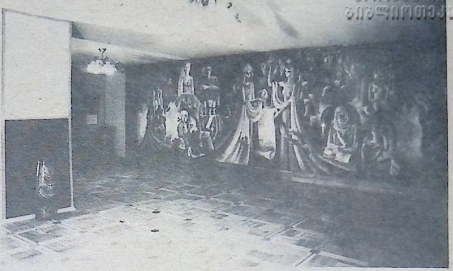
ახლა, როცა მთელი ჩვენი ქვეყანა დღეასწავლობს რუსი და ქართველი ხალხების მეგობრობის პირველი მინუტის 200 წლისთავს, ჩვენ ვეროვნად ვთვამებთ ჩვენი წინაპრების ღვაწლსაც, მათ თავდადებაც, ვინც რუს ხალხთან ერთად უტევდა ხალხთა საყრდობილს — ცარიზმს და, ვინც საფუძვლები ჩაუყარა ხალხთა ერთიან ძმურ კავშირს — საბჭოთა სახელმწიფოს.

ჩვენი ხალხების როლი თავისუფალ ხალხთა ერთიან ოჯახში იმის მიხედვით ფასდება, თუ რა წვლილი შეაქვს თითოეულ მათგანს საერთო სულიერ საგანძურში.

ქართველი ხალხის ეს წვლილი მნიშვნელოვანია და ღირსეულად დაფასებული.

ხალხთა სოციალისტური მეგობრობის ერთგული ჩვენი რესპუბლიკა სულ ასე ივლის წინ, ახალი მწვერვალებისაკენ.

ქართული მწერლობა, ქართული ხელოვნება ხალხთა მეგობრობის ფრთხილ სულ ახალ და ახალ სიმაღლეებს დაიპყრობს და ახალ განუმეორებელ სიმღერებს შექმნის ჩვენი ხალხების ბრძოლისა და შრომის უცუდასაყოფად.



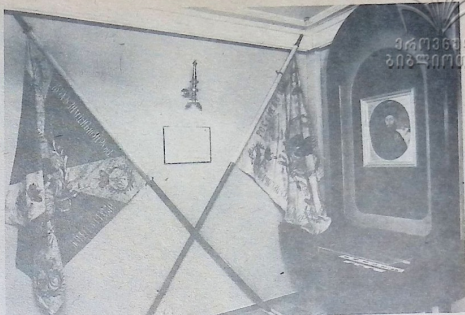
ამ ღირსახსოვარ დღე-დამ საქართველომ მშვიდობიანობა მოიპოვა. შიში მტრისა ერთმორწმუნე ერის მფარველობამ გაუფანტა. დამშვიდება დიდი ხნის დაუშვიდელები, დაღალული ქვეყანა, დაწყნარდა აკლემბისა და აოხრებისაგან, დასცხრა ომი-სა და ბრძოლისაგან. დაღუმიდა ჟღერა ხმლისა და

მახვილისა, მტრისა ხელით მოღერებულისა ჩვენზე და ჩვენს ცოლ-შვილზე, გამაქრა ცეცხლი, რომელიც სწავდა და ჰპუგავდა ჩვენს მამა-პაპათა ბინას, ჩვენს საცხოვრებელს, გაათავდა რბევა და აკლება, მიეცა ნარსულს და შემადარწუნებულ სახსოვრად დაგვრჩა. დაუდგა ახალი ხანა მოსვენებულის, უში-





გეორგიული
საპარლამენტო
სახლ-
მემორიალის
ქსპონატები



გეორგიული
საპარლამენტო
სახლი

შარის ცხოვრებისა სისხლდანთხეულ და ქრისტეს ჯვრისათვის ჯვარცმულ საქართველოს, რომელიც ღმერთმა სააქაო სამოთხედ გაუჩინა ადამიანს და კინალამ ერთ დიდ სასაფლაოდ არ გადაექცა მისს თავდადებულ შვილებს, რომელნიც უმწედ, უნუ-

გემ, ყველასაგან შორს, მარტოდ-მარტო ისოცებოდნენ ქრისტეს სარწმუნოების საღიდეზად და თავისის ვინაობის გადასარჩენად. დაიდვა საზღვარი მშვიდობის მყოფელ ცხოვრებისა. ის დღეა და ეს დღე, ვეღარავინ გადმოლახა იგი საზღვარი ცეცხლითა და მახვილით ხელში და მას 26 ნოემბერს 1799

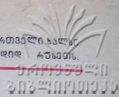
წელს, კვლავ სასოებაგაღვიძებული მეფე და ერი გულწრფელად მიენდოთაისს მომავალსა, დიდის რუსეთის მფარველობის იმედითა და ნუგეშით აღფრთოვანებული...

Handwritten signature

... ჩვენ მართლა ხომ დიდად ვაფასებთ ძმობას, ერთობას და მეგობრობას რუსეთის ერებთან. მართალია, რუსის ხალხში ისეთებიც არიან, ვისაც არ სურს და ეჯავრება ჩვენი ასეთი კავშირი, მაგრამ არის სამაგიეროდ ახალგაზრდა რუსეთი, რომელთანაც ჩვენ გვაქვს ხელი-ხელჩაკიდებული სიარული არა მარტო ეროვნული, არამედ საკაცობრიო იდეალების განსახორციელებლად, იმ იდეალებისა, რომელთაც ეწოდება ძმობა, ერთობა, თანასწორობა...

Handwritten mark





შ ო ტ ა ნ ი ზ ნ ი ა ნ ი კ ე

**დგას საქართველო
სულ სხვა სიმაღლის...**

1783 წელს გეორგიევსკში მიმავალი ქართველი
ელჩების ფიქრი და იმედები, გადმოცემული ავტო-
რის მიერ ტრაქტატის 200 წლისთავეზე.

I

– რა მაყრიონი
ან რა ჯარია?
გრგვინავს ლაშქრული მთების მსლექელი.
– ეს ჩრდილოსაქენ მიიჩქარიან
თეთროზიანი ქართლის ელჩები...

გზა მშვიდობისა და გზა კეთილი,
საქართველოს ხსნა ღმერთმა ინებოს,
ჩემი ამაყი და გათელილი,
ჩემი მამაცი ქვეყნის შვილებო.
იქნებ შეჩერდეთ და დამტკვრილი
ჩოხები მაინც მოიშლილიყოთ.

ცოტანი დავრჩით...
ტახტიც შეირყა...
რა სული გიდგათ ყრმას და ბერიკაცს?
ჰაი, დედასა, მაინც მღვრიხართ!
ისევ და ისევ ლაშქრულს მღვრიხართ!

II

წინ მიუძღვება ერეკლეს ელჩებს
ციური ხატი თვალდანაშული,
ყრმა მშვენიერი უჭირავს ხელში,
პატარა, როგორც ჩვენი მამული.

– „დედაო ღვთისაჲ. შენ დაიფარე
ჩემი ტანჯული და ფიცხი ერი,
ამ უღრან მთებშიც ვერ დავიმალეთ
და ყველგან, ყველგან მოგვიხტა მტერი.
იხსენი ერი, რამეთუ რჯულით

ჯერისთვის, მეომარ მრევლში ვერით,
პატარა ჯარი და დიდი გულით
დავიდებული დიდ იმპერიებს.

მოსხედ ქართველთ – მგოსნად შობილებს.
შენი ყრმასავით მიიჩქი გულზე,
ვაზი არყისხეს დაუძმოილვე
და საქართველო – უძღვეველ რუსეთს“...

რომ მშვიდად იდგნენ ციხე-ტაძრები
და მსგენელ-მთესველად ვიყოთ მოცლილი –
ელვას დაკიდებს სამხრეთ საზღვრებთან
რუსული ფარი ძღვემისილი.

იქნებ გადარჩეს ჩემი სახლ-კარი,
იქნებ გადარჩეს ჩემი ანბანი,
ჩემი რწმენა და ჩემი გზაკვლი
ერის სისხლით და ცრემლით ნაბანი.

ჩემი რიტმები – მწველი და ფიცხი
ათას ომებში ტანჯვით შექმნილი,
მცხეთაში მტკვრიდან ამოსულ კვიცის
სველი ტანიდან გადმორეკილი.

მცხეთის სერები მაჩუქეთ ბარემ
ერთი მაგ თქვენი იათაგანი,
ველარ ისივლებს ნამგალა მთვარე,
ველარც ასკერის იათაგანი.

ჩვენს ლამაზ შვილებს ამიერიდან
მონად გაყიდვა არ ეუშუქრებათ,
ჩვენი სვიჩები ამიერიდან
არ მოკვდებიან მამულუკებად.

მორჩა... ირანმა ლომის ღრიალი
კავკასიის მთებს ვერ გადაჰკიდა,
შენ ყი მშვიდად ხარ,
და უწინარეს
გამოსხნილი ხარ ლომის ხახიდან

III

ქართული ღვინოც, ღმერთი გიშველის,
სახლნიზობულად ისევ ისმები,
ისევ ჰყავიან ვაზის ჯიშები –
ქართული მიწის აფორიზმები.

გადარჩენილი ათას განსაცდელს
დგას საქართველო, სულ სხვა სიმაღლის...

ეს 1783 წელს
„გარდაიწყვიდა გულმან ირაკლის“.

✳
 ურთი
 რუსთაველის
 800-წლისთავის
 იუბილის
 დღეებში
 მოსკოვში,
 გოლზანია
 გრაზინსაიაძის
 დაიღვა
 დიდი
 კამათის
 ქველი



ნ ი კ ო ლ ო ზ გ ი ს ო ნ ო ვ ი

ცისარტყელა საგურაგოში

ის ცისარტყელა ღრუბელთ ბორცვებზე
 იდგა სულ ახლოს, გამლლი ფრთებად,
 ისე, ვით ხიდი ზღაპრულ ბოძებზე,
 ძმა-მეგობრების შემაერთებლად.

ოქროსფერ წვიმის წვეთები თბილი
 სწქეფდნენ ფოთლებზე ანამღერები,
 თვითულ ფოთილს ათრობდა ღზინი,
 აფრქვევდა ცრემლებს ბედნიერებით.

ღრუბლებს სიამე სწვეოდა მწველი,
 მიკროდნენ მკერდით მთების მწვერვალებს,
 შორით არაგვი ნათელი ხელით
 თითქოს უხმობდა ადამიანებს.

ჭექა-ქუხილი გორს სცილდებოდა, —
 იქ ცა მოლურჯო ზღვასავით იწვა.
 და სოხბის ყელის ფერი ხდებოდა
 ჩვენს ირგვლივ სივრცე და დედამიწა.

და შუქი ცისა, შუქი ზვიადი
 ცისარტყელის ფრთებს ავლერებდა,
 იგი ჩვენს გულთა შორის დიადი
 და მტკიცე ძმობის ხიდს აშენებდა.

თარგმანა ქ. ნადირაძის

პ ლ ა დ ი მ ე რ ს ო ლ ო უ ს ი ნ ი

საქართველოზე ვწერ ამ სონეტებს,
 დე, შემწედ ექმნეს, როგორც შეგფერის,
 ქართლი, სიკეთის ძველი მოკეთე
 და ქვის ყვავილი, — ჯვარი ბებერი.
 რუსთველო, დიდი ნათლის ტაძარო,
 ამ მაღალ ზღურბლთან ვდგები კრძალული,
 გზებით ნაგვეში და დაღალული
 ამ მეგობრების შვით ვარ ვამოხარო.

სძინავთ ხეობებს მშვიდად, დანდობით
 დღესასწაულზე ალავერდობის...
 გადმომაწოდეთ სასმისი სავსე!
 მიწა დავითის, ნინოს, თამარის,
 'ვლად უხვია და ნათამამარი
 და 'ოვეზის ვარსკვლავი დამზურს!

თარგმანა თ. ბაქიშვილისა



გაგონივსკის

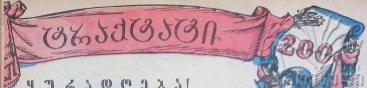
ყურადღება!

პაჟამებო

„მეგობრობა“

დასრულდა ვეტერანთა შეგობის გზა და ხალა, მიღწეული ვეოვეკის ტრატის მეორე წლისდასაფხვანს. ეს საგონებელი კონკურსი, რომელიც მიზნად ისახავს ამ ისტორიული საზღვარში მასხუბელ წყაროს ცოდნის გამოკვლას, ეფრად „პორების“ 1982 წლის მე-6 ნომერში გამოქვბდა და სამ ვბანად ჩატარდა. პირველი ვბანის კითხვები (10 კითხვა) დასრულდა იმავე ნომერში, მეორისას (სივე 10 კითხვა) — 1982 წლის მე-10, ხოლო მესამე * (9 კითხვა) — მიმდინარე წლის 1-ლ ნომერში.

ვი ზორამ მიწვეულია დიდი ინტერესს გამოიწვევს ეს ახალი საგონებელი კონკურსი, რომელიც ცნობილია, სწორედ ვეოვეკის ტრატის განსაზღვრა XVII სუბუტის მიწებულში ვიგნა-სიუბანს * ვსაქვებონზე მდებარე საქართველოს მიმავალი ვგზა და ბელი ვეტერანის კითხვებზე შეჩვეული ვყო ის, რომ მათზე პასუხის გასკვბაში მიწვეულია ენად ვგეოვეკებანა ახი მძებრი სწვეული სკოლის ასკორიას და ლიტერატურის სახელმძღვანელები, ამავედ მებარ სბე პოპულარული ათ სპეკულური წყაროს მან თქმა ახ ენად, მინველოვანდ ვამბობთ მოსწვეულია ცოდნის მშობლივად ისტორიას და ლიტერატურას, წავთვად დანახვა მათ, რას მინდებოდა ვეოვეკის ტრატის საქართველოს, როგორც დავდიო ახი საფრუბელი ჩველას საქართველოს შეგობის და რა სკველი მოდებან ამ ვეტერანებ წვენი მზავლი მრავალბედილი სამშობლოს.



ტუზაშტატი

ყურადღება!

ვიმტორიანს

ვზედ და ხიდად“

ვეტერანთა მიწვეულები 324 მიწვეული, სანვი ვბანის ვი-რთვეს ელსტეს 18-მა მიწვეულმა, რომელთაც თვესხრევე კითხვებზე ამწვერევე სისტეს ვივერა 8 მიწვეულმა შეძლია. სწორედ ისინი სტრი ვებარ ვეტერანის გამარვევებულმა ვივეკებო მათი ვებარ ვებარე (ვევეკებოს საბინი, ლესანდრას სკოლა), ახი ხალდასიბე (სავეკებოს მე-3 სწვეული სკოლა), ვივე შევეკველი (ლავიღვის საბინი, ცოდნის სწვეული სკოლა), ვიბანი ვახვბარე (ლენინების სწვეული სკოლა), ხალდა ვივეკებოს (ვედეკის საბინი, იბორიკის სწვეული სკოლა), დვან ხიწხე (ბობლის 142-ე სწვეული სკოლა), ვიბანი მდებარე (სსბინის სწვეული სკოლა), შივე მასხუბე (ლავიღვის საბინი, ცოდნის სწვეული სკოლა).

ეფრად „პორების“ ავედეკი და ვეტერანის ვებარ ველი თიდე ელიკეს გამარვევებულს ამ წარმებეს და მადლობის ენად 324-ვე მიწვეული ვეტერანთა ინტერესი მიწვეულებითა ვი. ავედეკი ზრბ მადლობებს ვებარბით აღნიშნეს ამ დიდი შობის, რომელიც ვეტერანის მადლი დინებე მიწვეულებს და ჩატარებისათვის ვაწმეხ ვეტერანის მწვერულის კონსულტაციებს. ისტორიული მწვერუბების დიტკობას, პიბივსობას, სკა სსარ მწვერუბებს დასსტრუბულმა მიღწევენ ვიბევე მიწვეულს და სკა სსარ მწვერუბებთან ავედობის ვებრუბის სახელობის ვეოვეკის ინსტიტუტის მწვერუბ-სამშობლივმა ექმებარ ვივეკებანს.



საქართველოს

საქართველოს

საქართველოს

საქართველოს



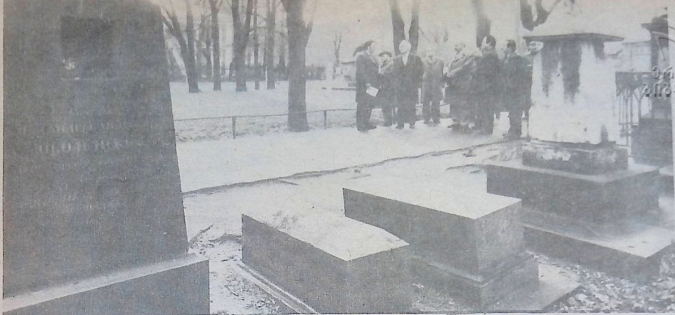
საქართველოს

საქართველოს

საქართველოს

საქართველოს





საქართველოს
 რევოლუციური
 მუშაკთა
 კავშირების
 ცენტრის
 სახელმწიფო
 მემორიალი
 ბათუმში

ნიკოლოზ ბარათაშვილი ბედი ქართლისა

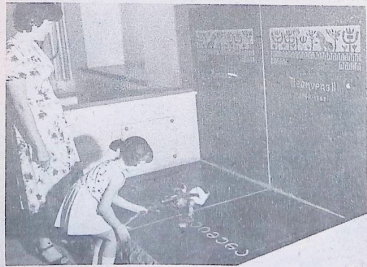
(ნაწყვეტი)

მზე დამავალი მოჰყუნს სიამეს
 მთიულეთისა ხეობის არეს,
 და ამ მშვენიერ არავგის პირებს
 ძველი ჩარდასი ზედ გადმოჰყურებს.
 მუნ ბრძანდებოდა მეფე ირაკლი,
 მოწყენის თვალით გარდმოჰზირალი;
 დაფიქრებული თვისთა ზრახვათა
 გაცაართმბდა ქარვის მარცვალთა.
 თანახლდა მეფეს თავის მსაჯული,
 ნიჭთა კეთილთა უხეად მორჭმული,
 ვის არა გახსოვთ სოლომონ ქველი,
 მეფის შინაყმა, ყმათ საყვარელი!

სადღა არიან აწ ესე კაცნი,
 რომ არ გვაღზენენ თათბირნი მათნი?

დიდხანს უჭვრეტდა მეფე მდუმარედ
 არაგვის წყალთა, მდენთა მჩქეფარედ;
 ბოლოს მახვრალმან უბრძანა მსაჯულს:
 „შენ იცნობ კარვად, სოლომონ. ჩემს გულს,
 შენ უწყი ქართლის აწ ვითარება,
 მისი აწ ძალა, ყოფა, ცხოვრება;
 ბევრჯერ რჩევანი შენნი, ვითა წყლულს.
 მსალბუნებთან მე შეწუხებულს;
 აწ ჩემს სულის ტვირთს, ჩემს გულის წაღილს,
 შენ გაგიმღვანებ, ვით საყვარელს შვილს!
 არ მითვისებდა ქართველთა გული,
 რომ ვიყავ მაინ მეფე ეული;
 ჩემი მეფობა ზე დავასრულე.
 რომ ძლივს იგინი გავიერთგულე!
 და ახლა, ოდეს ჩემს ხელმწიფობას
 განუშაღდებდი ჟამ-კეთილობას,
 აი მის ნაცვლად რაი მომამკურეს
 მე ჩემთა ძეთა და ვინ ახარეს!..

ამირეთაგან გაქეზებული
 მაჰმად-ხანისა მოსისხლე გული
 არ დავაწყნარებს სიამაყითა:
 მას ჟამი შესწევს ყოვლის ღონითა,
 ეს სმა ლეკთაგა ავიცაყანებს;
 ოსმალი მხოლოდ დროს შემოჰყურებს
 და მტერნი ძლიერ მაშინ მოგვატყუნენ,
 როს ყმაინ ჩემნი ურთიერთს ბძარვენ!
 მე თუმც კიდევ ვგრძნობ სულის სიმტკიცეს,
 გარნა ღონენი წელთ წარმიტაცეს,
 შენი ირაკლი ის აღარა ვარ,
 პატარა კახად რომ ვინახვივარ!



ასტარხანის მიწაზე დაპარულ
 მარტოვალთა საგანა-მეშობიანი

ამა რომელს შეიღეს ვხედავ ღირსეულს,
რომ ექმნას კვერთხად მამულს დარღვეულს?..
ჰოა, ღმერთო, ღმერთო, ამაზედ შეტად
ნულარ განსწირავ ქართველთა ტანჯვად!

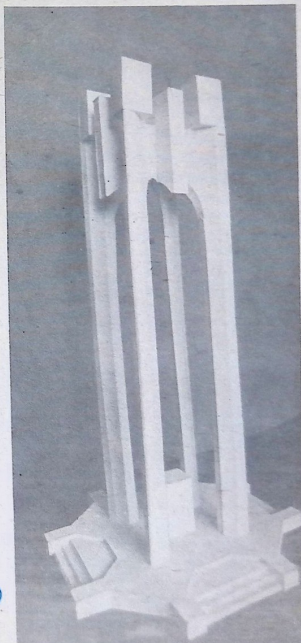
ამა რას მირჩევ, ჩემო მსახულო?
კარგად იფიქრე, შეილო ერთგულო:
აწ განთქმულია რუსთა სახელი,
ხელმწიფე უცისთ ბრძენი და ქველი,
დიდი ხანია გვაქვს ჩვენ ერთობა,
მტკიცე კავშირი, სარწმუნოება. —
მას მინდა მივცე მემკვიდრეობა,
და მან მოსცეს ქართლს კეთილდღეობა!

ამის გამგონი ჩვენი მსახული
უჭვრეტდა მეფეს განცვიფრებული;
მას არ სჯეროდა, რომ ირაკლის გულს
ხედავდა იგი ესთ შეცვალბულს.
„რასა მიბრძანებ“, კადრა მან მეფეს.
„ბატონო, ღმერთი ვადღეგრძელებდეს,
ნუ გააგონებ მაგ ხმას ქართველთა,
ეხდენ შენზედა მსასობელთა!
ჯერ სამაგისო რა გვემართება,
რომ განვისყიდოთ თავისუფლება?
იცი, მეფეო, რომე ივერნი
იქმნიებიან რუსთ ხელთ ბედნიერნი?
სახელმწიფოსა სჯულის ერთობა
არარას არგებს, ოდეს თვისება
ერთა მის შორის სხვადასხვაობდეს.
ვინ იცის, მაშინ როგორ მოუხდეს
რუსეთის ძალი ქართლს აწინდელი:
ვით შეითვისოს რუსმა ქართველი,
ვით შეიწყნაროს რუსთ მეფობამა,
რაც მოისურვოს ქართველობამა?
მაშინ მეფეო, რადგინთ კაცთ მართალთ
მოუკლან გულნი ტანჯვად იღუმალთ!
მაშინ ირაკლის სახსენებელი
ვინდა ახსენოს, აწ საქებელი?
ნუ, ხელმწიფეო, მას ნუ ინებებ;
შენგან კი მაგას ნუ გაგავაგონებ,
და მერმე ქართლი ვინც ვერ განავოს,
მაშინ მან უწყის, რაც მოაგვაროს.
სოლო ირაკლი ვიდრე ყყავთ ქართველთ,
უბედურებაც ბედნიერ აქვენდეთ!”

„ჩემო სოლომონ“, მეფემ უბრძანა,
„მე ეგ ყოველივ არ ვიცი განა?
მაგრამ კეთილთა დღეთათვის ქართლის
რა მოვავგარო უმჯობეს ამის?
მე არა ვფიქრობ, ვითარცა მეფე,
თვის დიდებისთვის სისხლთა აღმჩქეფე,
არამედ ვითა მამა კეთილი,

რომელსა სურს, რომ თავისი შეილი
თვის სიცოცხლეშივე დასაბლკაროს.
ძნელ არს ცხოვრება სამეფოსი, რომ
უჭვრეტდეს იგი ომსა დღე დღითისა
აი ხომ ნახე აწ მავალითი,
რა ქმნა ამ ერთმან დამარცხებამან
კარგი, რომ კიდევ აღა-მამად-ხან
ქალაქს დასჯერდა განძინებულთი,
ხხვით არ აღივსო მან საწყაული!

ახლა კი დროა, სოლომონ, რომა
მშვილობა ნახოს საქართველომა.
მან საფარს ქვეშე მხოლოდ რუსეთის
ამოიყაროს ჯავრი სპარსეთის.
და მხოლოდ მაშინ უეჭვოდ გვერწამდეს,
რომ ქრისტიანთ ხმა მარად ინმოდეს
საფლავთ ზედ ჩვენთა მამა-პაპათა,
და განისვენოს აჩრდილთა მათთა!”





სიღვინი მსწავლის ზღაღკეპის

ვლ. ზიორუნიანო,
კაბადიანი, გაზეთ „ღმინისკო
ზანაიას“ კორესპონდენტი.

ჩქარი, არათანაბარი ნაბიჯით მიპყვებიან გოგო-ბიჭები ბეტონის ბილიკს. ძლიერ იკავებენ თავს, რომ ბოლომდე შეინარჩუნონ სიღინი და სირბილით არ გაეშურონ ასაფრენი მინდვრის ბოლოში ჭგუფად მდგარი თვითმფრინავებისა და ვერტმფრენებისაკენ. ოცნებით კი უკვე უსხედან შტურვალებს და გრუხუნით მიარღვევენ ლავეარდს...

აეროდრომის ქარი აფრიალებს წითელ ყელსახვევებს...

მოზარდებს სამხედრო ნაწილის კომკავშირის კომიტეტის მღვანე, უფროსი ლეიტენანტი სერგეი მარკოვი მოუძღვის წინ. ბავშვები ხან ერთ საბრძოლო მანქანასთან ჩერდებიან. ხან მეორესთან, ყურადღებით ისმენენ უფროსი ლეიტენანტის ახსნა-განმარტებას, ხან კი ისეთ შეკითხვებს უსვამენ, მათზე გასულებით უფროსებსაც რომ დასდებდა პატყეს. ეს, კაცმა რომ თქვას, ცოტა განსაკვირი კია. მაგარა, ამავე დროს, ანაბრით მოვირეოთ გახალაო: ეს პირნეოები ხომ თბილისის პიონერთა სასა-

ხლის კოსმონავტიკისა და ავიამოლელიზმის წრის წევრები არიან...

სერგეი მარკოვემა ფართოდ გამოალო ერთ-ერთი წითელვარსკვლავიანი თვითმფრინავის კაბინის კარი. ბავშვებს სუთქვა შეეკათო, ინტერესით უსმენენ უფროსი მეგობრის საუბარს, ხელით ეხებიან შტურვალს, საბრძოლო ტყვიამფრქვევის სახელურს, რიგ-რიგობით სხდებიან მფრინავის საფარძელში, თვალს ხუჭავენ და... მრისხანე მანქანა ისევ მიარღვევს ლავეარდისფერ სივრცეს...

ბევრი სინტერესო სარ ნახეს და შეიტყვეს იმ დღეს პიონერებმა. საბრძოლო დიდებს ოთანში, მაგალითად, გაეცნენ საბჭოთა საპაირო ძალების ისტორიას, მათ უამბეს, რომ ამ სამხედრო ნაწილში, რომელთანაც ისინი კარგა ხანია მეგობრობენ, არაერთი სახელოვანი მფრინავი მსახურობდა. აი, ერთი მათგანი, ფოტოსურათიდან მშვიდად და მაკრად მომზრალი მითირი ვიჩესლავ გაინუტლინოვო... სამშობლოს წინაშე თავი ეი ვალის მოხდისას მან განსაკუთრებული გმირობა და სიმამაცე გამოიჩინა და ამიტომაც დაჯილდოვდა გმირის ოქრის ვარსკვლავით... აქვეა შეუღევაში მოლიმარი სამხედრო

საბჭოთაების დღე...
საბჭოთა ოსტატი ღვე ვოვეშვილი, ომელმაც სამი ათასზე მეტი ნახტომი განახორცილა და საბჭოთა კავშირისა და მსოფლიოს რამდენიმე რეკორდი დაამყარა... მის გვერდით სერგენტ ელენე ლოვინოვას სტრათია. ამ მამაცი პარაშუტისტ ქალშვილის პირად ანგარიშზე ორი ათასამდე ნახტომი ითვლება...

ასეთი გახლდათ სამხედრო-საავიაციო ნაწილისა და პიონერთა სასახლის პიონერ-მოსწავლეთა შეგობრული შეხვედრის ერთი დღე. ეს შეგობრობა კი, აი, როგორ დაიწყო.

...სასახლეში ომის ვეტერანები მოკლდნენ. გაფაციცებულნი ისმენდნენ მოზარდები მათ ნაამბობს განსაკუთრებით საბჭოთა კავშირის გმირის, გიორგი ინსარაძის ნაამბობმა დაინტერესა.

ეს ამბავი ომის მოღუფულ სამოხლდა. მფრინავ-მოიერიზე ვიოიგი ინსარაძემ დეკალების შესასრულმლად მიჩქაროდა. უცებ ღრუბლებიდან გეზმანულ „მესერშიმები“ გამოიჭრნენ და ზემოდან შეუტყეს ინსარაძეს. ვიოიგი არ დაშეშულა, მტერს ცეცხლი შეავება და თან რაკიით შველა ითხოვა. „იაკებმა“ არ დაავიანეს, დროზე მოუსწვრეს და ერთი „მესერი“ თვალის დახამხამების უშლად გაუყუენს მოუსაყლოის გზას. დანარჩენებმა თავს უშველეს

— ეგეს შენ მოგხვდა თუ არა! — ნიშნისმოკებით ქართულად მიაღდენა გიორგიმ მიწისკენ დაიკრავებულ მანქანას.

და უცებ მღუმეაო ეთერში, წუთის წინ ძრავების გუფუნითა და ტყვიამფრქვევთა ქაბუხით რომ იყო გაფრუებული, გაკვირვებული და გაბარებული შემაბილო გაიძისა:

— ვიოიგი! შენა ხარ, ბიჭო?! ინსარაძემ მაშინვე იცნო ეს ხმა: დავით ჯაბიძეს ეკუთვნოდა იგი, მის მეგობრასა და თანამებრძოლს... დიდა ხანა იყო, ერთმანეთი არ ენახათ... ასე შეხვდა ერთმანეთს ომის მრო-

ამბინდუ ყოფილიყო ვაჭრობის საშუალებად ვიდრე
ამბინდუ 'რესპონსი' ადგილობრივი ვაჭრობის
დასაწყისად ამბინდუ ვიდრე 'რესპონსი'
შეიქმნა (1917-18) ვაჭრობის საშუალებად
დასაწყისად ამბინდუ ვიდრე 'რესპონსი'

ამბინდუ ვიდრე 'რესპონსი' ვაჭრობის საშუალებად
დასაწყისად ამბინდუ ვიდრე 'რესპონსი'
შეიქმნა (1917-18) ვაჭრობის საშუალებად
დასაწყისად ამბინდუ ვიდრე 'რესპონსი'

ამბინდუ ვიდრე 'რესპონსი' ვაჭრობის საშუალებად
დასაწყისად ამბინდუ ვიდრე 'რესპონსი'
შეიქმნა (1917-18) ვაჭრობის საშუალებად
დასაწყისად ამბინდუ ვიდრე 'რესპონსი'

ამბინდუ ვიდრე 'რესპონსი' ვაჭრობის საშუალებად
დასაწყისად ამბინდუ ვიდრე 'რესპონსი'
შეიქმნა (1917-18) ვაჭრობის საშუალებად
დასაწყისად ამბინდუ ვიდრე 'რესპონსი'

ამბინდუ ვიდრე 'რესპონსი' ვაჭრობის საშუალებად
დასაწყისად ამბინდუ ვიდრე 'რესპონსი'
შეიქმნა (1917-18) ვაჭრობის საშუალებად
დასაწყისად ამბინდუ ვიდრე 'რესპონსი'

„რესპონსი“



დირექტორი
დასამუშაოებელი

ამბინდუ ვიდრე 'რესპონსი' ვაჭრობის საშუალებად
დასაწყისად ამბინდუ ვიდრე 'რესპონსი'
შეიქმნა (1917-18) ვაჭრობის საშუალებად
დასაწყისად ამბინდუ ვიდრე 'რესპონსი'

ლოკების დარგებში, დაიწყეთ ლიტერატურის,
მხატვრობის, მუსიკის, არქიტექტურის
მსოფლიო შედეგების გაცნობა.

განდით რაზემეორის პიონერებს შორის
სამჭოთა და მსოფლიო ლიტერატურისა და
ხელოვნების საუკეთესო ნიმუშების პროპაგანდის
ტრუბები. უფროსების დახმარებით შექმნით
კლუბები: „მშენებლების მეგობრები“, „მცირე
ტრუბები“, ნორი ხელოვნების მსოფლიო
დედების ლიტერატურა გეგმები, გამართეთ მუსიკალური
და პოეზიის საღამოები.

რაზემეორის მოაწყეთ წიგნის თეატრი, მუსიკა,
კინოს კვირეულები. იკავით რაზემეორის და
მცირე ორნამი მხატვრული კითხვის, ხატვის,
ნორი პოეზიის, ინსცენირებული სიმღერების
სამეფლის ცეკვის კონკურსების ორგანიზატორები და
მონაწილეები. მოაწყეთ პიონერული დისკოთეკები.
განახილეთ ლიტერატურისა და ხელოვნების
საზარბოები. ეცადეთ იყოთ ლამაზები ფორებით,
საქმებით, მოქმედებით, გარეგნობით. ამას
მიუძღვეთ შეკრებები, დისკუტები, საღამოები.
მშენებლების სამუშაოში წარუბებით
ოქტომბრებებსა და უმცროს პიონერებს.

ლენინის
სახელს
ყვალა
გულთ
პატარაობი
მტკიცად,
პარტიის
ერთგულაბს
რვა
საქმით
დავატკიცაბთ!

სახე ეკამი ორი ქართველი, ორი საბჭოთა კავშირის გარი...
 ...ვეტერანის ნაამბობმა ააღლვე ბავშვები. ფიქრში თავიანთი თავი წაომოიდგინეს ინასაიონის და კახიძის ადგილი. ხოლო მკოურ წამს კახაბერ თეაურმა ყველას საკითხავი იკითხა.

— შეიძლება მეც გავხდე სამხედრო მფრინავი?

ვეტერანმა გაიღიმა.

— ამისათვის საავიაციო სასწავლებელი უნდა დაამთავრო... მაგრამ თუ შენ მართლა გინდა მფრინავობა, აქედანვე უნდა ემზადო, განსაკუთრებული სიბეჯითე გმართებს...

და ჰიონერებს ურჩია, მეგობრული კონტაქტი დაემყარებინათ სამხედრო მფრინავებთან. სასახლის ხელმძღვანელობამ მხურვალად დაუჭირა მხარი ამ იდეას და მალე ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქის ოფიცერთა სახლის შუამდგომლობით გაიმართა პირველი შეხვედრა, რომელზედაც დაიდო. შეთანხმება ამ სამხედრო ნაწილის მფრინავებსა და ჰიონერთა სასახლის კოლექტივს შორის კულტურული თანამშრომლობის შესახებ.

მას შემდეგ ჰიონერები და მფრინავები თითქმის ყოველ დღესასწაულს ერთად ატარებენ: თუ საბჭოთა არმიისა და სამხედრო-საზღვაო ფლოტის სახეიბო დღეს სამხედრო ნაწილის კლუბში „მზიური“ ან „გაზაფხული“ გამოდის. პირველ სექ-

ტემბრის სასახლეში N საავიაციო ნაწილის შემოქმედებითი კოლექტივი მართავს ხოლმე კონცერტს...

მაგრამ ვინმე არ იფიქროს, თითქოს მეგობრები მარტო ზეიმის დღეებში ხვდებოდნენ ერთმანეთს. მაგალითად, არაერთი საღამო მოახმარეს ჰიონერებმა და მათმა უფროსმა მეგობრებმა — უმცროსმა სერჟანტმა სერგეი სტაყენკომ, რომელი სერგეი ფრანკუხოვთან და სხვებმა სტენდის — „გაფრენისწინა სამზადისი“ გაკეთებას, ახლა ეს სტენდი სასახლის ავიაციის და კოსმონავტიკის კაბინეტში დგას.

ერთხელ ამ კაბინეტის გამგემ, ედუარდ პოგორელოვმა სამხედრო ნაწილის მეთაურებს სთხოვა, თუ საშუალება გაქვთ, იქნებ კაბინეტი ნამდვილი საავიაციო ტექნიკით აღვიჭურვოთო.

მწელია მეგობრის გაწილილება... პოდა, სულ მალე კაბინეტი ვეღარ იტევდა იმით, ვისაც მფრინავის მუშარდის მორგება სურდა, თვითმფრინავის კაბინისკენ თუ საკაბაჟულტე სავარძლისკენ მიიწვედა, პარაშუტის დაყევაში ფარკობდა... რიგრიგობით ყველაფერი მოსინჯეს ზურა-ხუცივილიმა, პაატა ჩიქვილაძემ, მათმა ამზანავებმა...

აი, ასე მეგობრობენ N საავიაციო ნაწილის მფრინავები და თბილისელი გოგო-ბიჭები, რომელთა ცისფერი ოცნებაც ლაყვარღვანი ცისკენაა მიმართული.



ფრიდონი და კონა საფრთხილი მარტოხმობის ემზადებიან.

ოცნება — ოცნებად, მაგრამ რეალური საქმეც ზომ ეთოდება: მოზარდები ახლს ეტობიან საავიაციო ტექნიკას და აქედანვე ემზადებიან იმ მძალა მოვალეობის შესასრულებლად, რომელსაც სამშობლოს სამსახური ჰქვია. და ალბათ ამ ჰიონერთაგან ბევრი დაადგება ცისკენ მიმავალ ბილას, როგორც უკვე აწყვე მისი ა. მიასნიკოვის სახელობის კაბინის უმაღლესი სამხედრო-სავიაციო სასწავლებლის ახლანდელი უტრანს-იტი კახაბერ თეაური, სწორედ ის, რომელმაც ვეტერანთა შეხვედრაზე იკითხა:

— შეიძლება მეც გავხდე სამხედრო მფრინავი?..

დავით თოღორდავას, 129-ე საშუალო სკოლის ყოფილ მოსწავლეს კი, რომელმაც წლეულს ბრწყინვალედ ჩააბარა ნაბიჯები კოსმონავტკომაროვის სახ. ფიზიკა-მათემატიკის სკოლაში, არ დასკირდება ამ შეკითხვის დასმა, რადგან მისთვის ემა უკვე გაცვალულია და არც მისი გადაწყვეტილებაა სათუო და სათუ-მყო:

— აუცილებლად გავხდები სამხედრო მფრინავი! აუცილებლად!



კოორდინატორი ემზადობს კაბინის ცოდნა აუცილებლად.

ი. შლამონის ფოტო

(ნაწევრები)

ნახევრი ძმა

აბულიანთ მინდორი კარგა მაღალი სერიდან გადმოჰყურებდა ქალაქს. ვოგო-მიჭები აქ ხშირად აძივებდნენ საქონელს. მინდორზე ყოველთვის გემრიელი, მსუყე ბალახი ბიბინებდა და ხვატიან ზაფხულშიც კი საკმაოდ გრილოდა.

ასე იყო იმ დღესაც. მამდარი ხარძროხა ჩრდილში მიყრილიყო, ბავშვებს კი ბერმუხის ქვეშ მოჰყარათ თავი.

სადაც სამართალი იყო, პატარა მწყემსებსაც ეუფთვნოდათ პირის ვასკელები, გუდებს თავი მიხსნენ და ყველამ თავ-თავის საეჭაღი ამოალაგა. კარგად რომ დანაყარდნენ, ბიჭებმა კოჭობანა გააჩაღეს.

თამაშს ხევისუბნელი აბდია თავობდა, რომელსაც ბიჭები „დანგრეულს“ ეძახდნენ. არავინ იცის, პირველად ვინ შეარქვა იმ აყლაყუდას



გრიგოლ
ბიბლიოთეკა

იქი საყვარელი

ეს მოხდენილი სახელი. აბდია მართლაც დანგრეული იყო: აწოწილ კისერზე კაი მოზრდილი დიდყურებიანი, თავი ება, ხელები გრძელი ჰქონდა, ცალი ფეხი – კოტიტე, ღონით კი ძალიან ღონიერი ბიჭი იყო და თანატოლებს კი არა, უფროსებსაც ბევრს ჯაბნიდა. ალბათ ამიტომ ჩხუბის თავი უფრო იყო, ვიდრე პატრიოსანი მოთამაშე; ყოველთვის შარიანი, ბიჭებს ჩაგრავდა და კოჭების ყველაზე მდიდარი კოლექციაც მას ჰქონდა.

აი, ახლაც ავჯაშურის ჯილას დაადგა თვალი და მისი მითვისება მოიწყინა, ოღონდ დროს ურჩევდა, და შემთხვევა მიეცა თუ არა, იყვირა:

– ეე... კუზიანი! დააგდე ჯილა, ხად მიგაქ, მოგებულა!

– რა არი მოგებული, შე დანგრეული?! – არ დაუთმო ავჯაშურმა.

– დააგდე-მეთქი! ვინ არის დანგრეული, მე შენი...

და დანგრეული მთასავით წამოვიდა. გოგობმა კვიცილი ატეხეს, ბიჭები კი აბა, ამ ახმახთან რას გახდებოდნენ – შემინებულები დაიფანტნენ.

დანგრეულის პირისპირ მართო ავჯაშური დარჩა, მაგრამ იგი პატარა იყო, მოწინააღმდეგეს მხრებამდისაც ვერა სწვდებოდა.

– დააგდე ჯილა! – და დანგრეულმა სახეში სთხლიშა ავჯაშურს. ცხვირიდან სისხლმა იფუტა. დანგრეულმა სუსტი გაახურა და ავჯაშური ერთიანად სისხლით შეიღებდა.

ყველაფერი ერთ წამში მოხდა.

გოგოებში მდგარი მთვარიდა ყველაზე ადრე მოგვო გონს, ქორივით დააცხრა დანგრეულს და სახე ჩამოაქაწრა. დანგრეულმა იკადრა, ხელი უშვა ავჯაშურს და მიწაზე გაფანტულ კოჭებს დასწვდა, ჯილა აიღო და გამეშდა: ბექობზე ავჯაშურის უფროსი ძმა ზემთაელი და ღონელანთ იფრინდა ამოდიოდნენ. ზემთაელი დამაც დაინახა და კვიცილით მისკენ გაექანა.

– ზემთაელ, ზემთაელ, ავჯაშურს დანგრეულმა სცემა!

ბიჭებმა ნაბიჯს აუჩქარეს. დანგრეული მიხვდა, რომ თავისი კიკინტარა ფეხით ზემთაელს შორის ვერ გაექცეოდა და ხის ქვეშ წაწვა – კარგად იცოდა, რომ მწოლიარეს არა სცემდნენ. მაგრამ ისიც ცნობილი იყო, რომ მწოლიარეს წამოყენებაც შეიძლებოდა და წამოყენებულის ვაბლურტვაც. ამიტომ გაფანტული გუნდი უცებ შეიკრიბა და წრედ შეიკრა.

ზემთაელი ძმასთან მიიჭრა და



ფეხზე წამოაყენა. პატარა ძმა ადვილად მიხვდა, რომ უფროსი ძმისთვის ხიფათის აცილება იყო მთავარი და მამინვე გადიდებდა სცადა:

— არაფერია, ზემთაელ... ისე, ცოტა...

— ვხედავ! — ძმა დანგრეულისკენ ატრიალდა.

იმ სივრცე ბიჭი შიშისაგან ერთი მუჯა გამხდარაიყო. ზემთაელი თავზე დაადგა. ყველა ფიქრობდა, საცაა მუხი გავარდებოა, მაგრამ ზემთაელმა ძალიან მშვიდად ჰკითხა:

— დანგრეულო, რა დაგიშავა ჩემმა ძმამ?

ზემთაელის მშვიდი ტონით იმედმოცემულმა დანგრეულმა ამოიღერა:

— ჯილა მოვუგებ და არ იძიოდა... — ტყუის, ტყუის, — იყვირა მთავარიძმა. — უშარა, უშარა!

და რადგან ზემთაელმა დააყოვნა, დანგრეულს ღონელაანთ იფრინდამ დასტაცა ხელი და დასჭყვიდა:

— მიატოვო!

მაგრამ ზემთაელმა იფრინდას ხელი ვაშევიხა და მშვიდად უთხრა:

— შეეცა, იფრინდ! — მერე დანგრეულს მიუბრუნდა და უფრო მშვიდად განაგრძო:

— კარგი, დანგრეულო... ახლა არაფერს გეტყვი. დრო მოვა. ეგ ცხვირი წითლად შენც შეგვლეებოა და ჯილასაც შენი ხელით მითრთმევე პატრონს.

წილეო — უნდოდა ეყვირა დანგრეულს, მაგრამ სიხარბემ სძლია და რადგან ზემთაელი ჯილას არ ედავებოდა, თითონაც გაჩურჩებოა აჩრია.

ზემთაელმა ძმას ხელი მოხვია, დას ხელი მოჰკიდა და სანამ თავქვე დაემშვეობოა, ამხანაგს გასახა:

— იფრინდ, საღამოზე ჩვენი თები შენ წამოიყვამ!

— მამა, ბიჭო, აბა რას ვიწამ! — გაიკვირევა ბიჭმა.

პატარა ძმას უხარობდა, რომ უფროსი ძმა გადარჩა სახიფათო შეტაკებას და არ ნანობდა, რომ დანგრეულს თავებულობა შერჩა.

ბერძუნის ქვეშ კი დიდხანს ყაყანებდნენ გაოცებული ბიჭები, სწყინდოა, რომ დანგრეულის გაბერტყვა ვერ ნახეს.

აფსოვ, რა ღირსი კი იყო...

თვითონ დანგრეულიც სახტად დარჩა. ბედი მქონია და ეგ არის... არა, ეს ჯილაც რომ შევიტყუებოა...

მაგრამ სადღაც, გულის სიღრმეში მაინც ჩაწყვა ხინჯი — „დრო მოვა და ეგ ცხვირი წითლად შეგვლეებოა“... ზემთაელის ტყუილი ჯერ არაფერს გავგონამ!

ზემთაელი აბა გზად წყალს სად იშოვიდა, რომ ძმისთვის სისხლი ჩამოებანა და ასე სისხლიანი და დანგრეული მიჰგვარა სახლში გულგახეთქილ დედას.

პინ არის ღამნაშაპი?

იმვე ღამეს ვახშმის ტაბლას მბოლოდ ოთხნი შემოუსხდნენ. პატარა ლურმა ადრე დაანაყრა დედამ და იგი უკვე სიზმრებს ხედავდა. აგვა-

შერი ტანტზე იწვა და კედლისკენ დაბარუნებულყო. ზევახმა ცოლს თვალებით ჰკითხა, — რა მოუვიდაო?

— არაფერი, ცოტა შეუძლოდა. — პირი მოსწმინდა შვილს დედამ.

— შეუძლოდ? რატომ? — და მამა ფეხზე წამოდგა.

— ნუ მიხვალ. გაუვლის, — გზაში ჩადავ გულჯავრი.

ეს კი ახარ მოუწონა ოჯახის უფროსს, ხელით ჩამოიცილა ცოლი და შვილთან დაიშუხლა.

— რა მოგივიდა, შვილო? — თანაგრძობით ჩაეკითხა მამა, მაგრამ რადგან პასუხი ვერ მიიღო, დასწვდა შვილს მხარში და კვარის სინათლეზე შემოატრიალა. შემოატრიალა და ამ გოლიათს ბავშვური კენესა აღმოსდა:

— შვილო... შვილო...

აგვაშერის სახე ერთიანად დღლილაებოდა.

— გულჯავრი, ეგრე ვინ დამისახიჩრა ბიჭი?

— აბა რა ვიცი, ევეთი მომგვარებს და-ძმამ მიმღვრიდან.

— ზემთაელ, რა მოხდა?

— კოჭის წართმევა სდომებია ხევისსუნელ დანგრეულს. აგვაშერს არ დაუნებებია, ის უფრო დიდაი და...

— ...შენ იქ არ იყავი?

— მე ცოტა დამავციანდა.

— მერე?

— რა მერე?

— ხომ მოუსწარი?
— დამავციანდა-მეთქი...
— ძმა გიყვებს და შენ...
— იმ დანგრეულს მე უთხარ, რაც სათქმელი იყო.

— რა უთხარ, რას მიეღ-მოედებოძი ძმა როგორ აცემინე?

— მე რა შენზე ნაკლებ მიყვარს ჩემი ძმა? მაგრამ მე ხომ ყოველთვის თან არ ვეყოლები. აი, დღესაც დავიგვიანე!

— მამა შეარჩინოს?

— მაგას არ ვამბობ! აგვაშერი უნდა გაეკადეს. სულს ამოვხდო, ისე ვავეწვრთნი. შენც დავგებმარე, როცა გეულებოა. თვითონვე უნდა გასცეს პასუხი და ის ჯილაც თვითონ უნდა დაიბარუნოს.

მამამ ხმა ვეღარ ამოიღო. მიხვდა, რომ ზემთაელი მართალი იყო...

აგვაშერს გახეტოტი ტური ღიმილმა დაუპო. აი, თურმე რა ყოფილა!

— მამ ძალიან უხარობდა რომ უფროსი ძმა იმ ვირგულსთან ჩხუბს ვადა-

რჩა, მაგრამ სულის სიღრმეში მაინც დღიოდა ცნობისმოყვარეობა: რატომ არ გამოეხარაჩლა უმცროს ძმას უფროსი? და აი, მიზეზიც! რა ჰქვიანი ძმა ჰყავს! ამას სხვა ვინ მოიფიქრებდა?

და ტკიბლად ჩამინებულ აგვაშერს დილაშდე არ წამლია გავეთქილ ტუჩზე ღიმილი...

ორიოდ დღე აცალა ზემთაელმა აგვაშერს, სანამ ცოტა მოეკლებოდა, მერე კი ეზოში გამოეღდა თუ არა ბიჭი, მისი განაწვა დაიწყო.

ზემთაელმა აბა რა მომზადდა ექნეოდა! ყველაფერს გუმანთი აკეთებდა. კარგად იცოდა მხოლოდ, რომ აგვაშერი უნდა გაეკატებინა, ღიზი-კურად გაეძლიერებინა, ჰიდაობისა და კრივის ილეთები ესწვლებინა, რაც ნაკლებად იცოდა. ამიტომ იგი მუდმივ ძიებაში იყო, სულ ახალ-ახალს იგონებდა, თავდავ იწაფებოდა და ძმასაც წვრთნიდა.

დილიდან კარგა ხანს ეზოში დარბოდნენ, ქვებს სწევდნენ. ჰიდაობდნენ. ზემთაელმა ისიც კი მოიგონა, რომ ხართოუაზე ხილით დაქვილი გულა ჩამოკიდა და მუშტის გასამაგრებლად ძმები მთელი დღე უტყაპუნებდნენ იმ გუდას. ჰკვიანი ბიჭი

ადვილად მიხვდა, რომ საჭირო იყო მუდმივი მოძრაობა, ხელის გაჩვევა. თვითონ მთელ დღეს არ ჩაიშუხლებდა და არც ძმას ასვენებდა. მარტოღო მალე ორივეს შაჯა გაუმავრდათ და მუხლზეც მეტი ძალა ჩაუდგათ. ამასთან, ორივენი ბევრს შრომობდნენ და სწორად მამასაც წუკრავდნენ ხელს სამჭკვლოში - ცეცხლის გასაღვივებლად დიდ საბერველს. ეჭიდებოდნენ.

„ჯაგირი არ ჭაქოში“...

ამასობაში ერთი წელიწადიც გავიდა...

აბელანთ მინდორზე შუადღისას ცტოა ჩამოცხა. დანაყრებული საქონელი აქა-იქ ჩრდილებში დაეყარა და გოგო-ბიჭებმა, როგორც ყოველთვის, ისევ ბერძენის ქვეშ მოიყარეს თავი...

ლახვიც ითამაშეს, გრძელი ვირიც და ბოლოს მაინც საყვარელი კოჭობანა გაახურდა. თამაშს ისევ დანგრეული თაობდა და წრამბა გაისმოდა მისი შარანი შეძახილები:

— დაადე, ჩემია! — მაგრამ ბიჭებმა ისწავლეს ერთიმეორის დაცვა და დანგრეულს აგრეთვე აღარ გასდიოდა ოინები.

თამაშში აჯვანდნენ მონაწილეობდა, ზეშთაელი კი შროიანლო იჯდა და თავისას ფიქრობდა.

დანგრეულმა, ეტყობა, რაღაცას გადამწამა, ბიჭები ერთხმად აყაყანდნენ. მაშინ ზემთაელმა, ისე, რომ არც კი განძრეულა, საჩვენებელი თითი ასწია და აჯვანდნის მიპყროს.

პატარა ძმამ უფროსის გამოხედვა დიკორა და აწული თითიც გარკვევით დაინახა. იგი ბიჭებს გამოეყო, დანგრეულს მიეჭრა და ხმამაღლა, ყველას გასაგონად შესძახა:

- დანგრეულს, მამე ჩემი ჯილა!
- რა ჯილა? — გაიკვირა ახმასმა.
- აი, შარშან რო წამარვი, აღარ გასსოვს?

დანგრეულს პირკატა ეცა, ქვეშ ქვეშ გახედა შროიანლო მჯდომ ზეშთაელს და ყველაფერი მშვენივრად მოაგონდა.

ახსოვს, როგორ არ ახსოვს, დანგრეულს მძელი ამბავი. როგორ დააწვიწვიდებოდა! მაგრამ მაინც მიახიტად მიუღო:

— რა ვე, რომელია შენი ჯილა! აჰა, ამიარჩიე, — და დანგრეულში ორი მუჭა კოჭი გაუწოდა.

— არა, დანგრეულს, შენ თვითონ მოძებნე...

დანგრეული იყო, თორემ ჭკუა სხვა ბავშვებზე ნაკლები არ ექონდა.

— მაგინ ეს უნდა იყოს, — შეათამაშა დანგრეულმა თამაში ჯილა.

— კარგად გესმომბია, — დაუდასტურა აჯვანდნა და ზემთაელისკენ გააპარა თვალი.

იგი ისევ ისე იჯდა და მსოლად საჩვენებელი თითი აღმართა ზეშთაელს. აჯვანდნა კოჭები მთავრდა და ღურმას მიუყარა და დანგრეულს მიუბრუნდა:

— დანგრეულს, აბა ერთი აქით მოდექ! — უთხრა, ზელი წაველო და თავისუფალ მინდორზე გადისევანა.

ამას კი აღარ მოელოდა გათამაშებული აყლაყუდა. მართალია, ამ ერთ წელიწადში მეტოქე ცოტა წამოზრდილიყო. მაგრამ ჯერ კიდევ ერთი თავით მაინც დაბალი ჩანდა. დანგრეული ყველაფერს მიხვდა და სირცხვილის აღმურმა ლოკა აულანდა: ეს პატარა ბიჭი სხვისუბნის ფალავანს ჩხუბში თუ ჭიდაობაში იწვევდა. გარემოება ბიჭებმაც ადვილად შეაფასეს და მათ ირგვლივ სახელდახელოდ ისეთი წრე შეიკრა, ხატობაზე კარგ მოჭიდავეებსაც რომ შეურედებოდათ.

წრეში შეინდის სახრით ლეკლანთ იფრინდა ტრიალებდა.

ზეშთაელიც წამოდგა, გოგო-ბიჭებში ჩაგდა, დას ხელი მოხვია, დაიხარა და წასწორულა:

— ნუ გემინია! — ზემთაელის შეგონებამ სწორედ დროზე მოუსწრო შეშინებულ მთავრდას. იგი ხომ გოგო იყო და აყლაყუდა დანგრეულის შეხედვა მაინც ზარავდა. ბუნებით უშიშარი პატარა ღურმა კი თვალეობით ჭამდა დანგრეულს და გულში იმუქრობდა:

— უხ, დიდი ვიყაო!

მოქიშველებმა თვალთ მოზომეს ერთმანეთი. სირცხვილნაპაში ბიჭი

მეხვიით წამოვიდა დასაწყისად. მაგრამ აჯვანდნის გვერდზე მიუხედავად დანგრეულმა თავი ვერ შეიკავა. ზარბაცდა და სანამ წყნარად წყნარდებოდა, აჯვანდნის თვალები მოსაღება ეს ამხელდა ოტროველს, ასწია და გვერდულად მიწაზე მოიქნია.

— არ არი, არ არი... — ერთხმად აყვირდნენ სხვისუბნელი და მალაუნელი გულმემატკიერები.

რაც მართალია, მართალია — დანგრეული ძალიან ნირწამხდარი კი იყო. მაგრამ წამოქცეული კი ჯერ არა. სწრაფად წამოხდა და ახალი შეტევითაგის მიემზადა.

ამჯერადაც ხელმეგაწვდილი წამოვიდა, მაგრამ ცაცლებით დიჯად მოდიოდა და ყოველ ნაბიჯს ზომავდა. აჯვანდნის დინჯად უახლოვდებოდა.

სუბე იგი ადგილს მოწყდა, გაეჭანა, დანგრეულის მარჯვენას ხელი სტაცა, შემოტრიალდა, ცალ მუხლზე შემოიჩოქა და მეტოქე კისრით წამოიღო.

აღრანუნს ფეხებმა პაერში უზარმაზარი ნახევარწრე შემოახატეს და ამჯერად კი ნამდვილად გეგრა ბეჭებით მიწას დანგრეული.

აღარ აჩვენებულა. ზღაწვით წამოვდა ზღაწვით ფალავანი, ირბინდა გახედა აჯვანდნის და წარულდულა:

— ხერხით მაჯობა... თუ ბიჭია, კრივში გამოვიდამ დაიძახა:

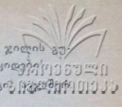
— და რადღაც აჯვანდნის ბიჭი იყო, გამოწვევა რაღად უნდოდა! მაგრამ ითრინდამ დაიძახა:

— ცოტად დასვენოს! — იფრინდა ბიჭები აყვინდ და ყველა აყაყანდა.

— დაისვენოს, დაისვენოს! — თთავრდამ შეშებით ამოსუნთქა ღურმა პაერში დაფრინავდა, ძმას კისრზე ჩამოვიკიდა და დასვენებაში ხელს უძლიდა.

ზეშთაელი კი შეცდა, რომ სულ პატარა ძმა წამოიფრინდა, უნდოდა მისთვის საიმოვნება მიენიჭებინა.

იფრინდამ ბიჭები კარგად რომ დაასვენა. წრი ისევ შეიკრა. აჯვანდნის ძმად მდუმარე ძმას გახედა. უფროსმა მამას ისევ დინჯად აღმართა საჩვენებელი თითი და მეტროსი ძმა წრეში შევიდა.



შევიდა და ხანამ აყლაყუდა გოლიათი რამეს მოიფიქრებდა, ქვედა ყბაში გაუქანა მუშტი და ორი კილი გადმოავდებინა. დანგრეულმა ყბაზე იტაცა ხელი, კბილები გადმოყარა და ყვირილით წრიდან გავარდა:

— ქვა უჭირამ, ქვა...
მაგრამ რადგან ავეჯაშერს ქვა კი არა ქვასავით მაგარი მუშტები ჰქონდა მხოლოდ, იფრინდამ ხელი სტაცა დანგრეულს და ისევ წრეში შეაგდო. ავეჯაშერმა მოფიქრების საშუალება არ მისცა, ორი მოქნევიტი ორივე თვალი დაუღილა და დანგრეულს. ბოლო, გამანადგურებელი დარტყმით კი ცხვირი გაუბრტყველა და სახე გაუწითლა.

აქ კი იკადრა დანგრეულმა, —

ლურმამ ბევრი იძრომილა და ძმამდე ძლივს მიაღწია. კისერზე წამოეკიდა და აღარც მოსცილებია. დანგრეული მინდორზე იჯდა და



— შე კაი კაცო, ერთი ჯილის გულთინ ხომ არ გადაგიდებია...
— მოდა, ძალიან კარგი გეგონებოდა აქ მო!

და მოახლოებულ ავეჯაშერს დამილთი უთხრა:
— შერიგდით!
იფრინდამ დანგრეული წამოაყენა, ისიც გაღივებას ცდილობდა, ხელი გაუწოდა ავეჯაშერს და წაიღულულა:

— დავივიწყოთ!
— აგრე იყო, დაუდასტურა ავეჯაშერმა.

საღამოს კი იარაგულების ოჯახი ვახშმის ტაბლას რომ მიუჯდა, ზემოთელმა ერთხელ კიდევ ასწია თავისი სასწაულთმოქმედი საჩვენებელი თითი ზევით და ავეჯაშერს გახედდა. ძმა დიდი ხანია ელოდა ამ ნიშანს. წყნარად წამოადგა, მამასთან მივიდა, ჯიბიდან კოჭი ამოიღო და ტაბლაზე დადო.

— მამი, აი, ჩემი ჯილა...
— რა ჯილა? — ვერ მიხვდა მამამ.
— აი, შარშან დანგრეულმა რო წამართვა... — და მამას ყველაფერი გაახსენდა.

— დაგიბრუნა?
— დამიბრუნა კი არა, მამი...
— მამი, იცი, რა მოხდა?!

და მოხსნეს პირი მთვარიდამ და ლურმამ. ერთმანეთს არ აცდიდნენ. სულ დაწვრილებით დახატეს დღეკვანდელი სურათი აბელიანთ მინდორზე. დროდადრო დედა ლოყაზე ხელს შემოიკრავდა და შესძახებდა:

— მოეკიდეს, შვილო, დედა!
მამამ მდუმარად მოისმინა ნააბობობი, სახე გაუბადრა. წამოდგა უფროს ვაჟს კოცნა ვერ შეებუდა, მხოლოდ თავზე გადაუსვა ხელი და ალერსით უთხრა.

— ყოჩაღ, შვილო! მეუღე უმცროსს მიუბრუნდა, გადაკოცნა და ყველას გასაგონად დამარცხლა:

— აგრე, შვილებო, ჯავრი არ ჭამით მტრისანი... — და მცირე დუმილის შემდეგ დაუმატა:

— და ტყუილბურალოდ ნურც მტრად მოეკიდებით ვინმეს...

ვაი, დედაო, დაიძახა და მიწაზე გაიშოტა.

ძმის ნიშანი აღარ იყო საჭირო, ავეჯაშერმა ბრძოლა შეწყვიტა და წრიდან გავიდა.

აღარ იცოდნენ ზევისუნებელმა და მალაუნებელმა ბიჭებმა, აღტაცება როგორ გამოეხატათ. ერთხანს ავეჯაშერი მალა-მალა აბურთავეს, მერე ყველამ სათითაოდ გადაკოცნა. აღტაცება იმდენად ძლიერი იყო, რომ ზვევან-კოცნას მატრაკეცვა გოგობებიც კი არ მოერიდნენ.

ბალახით სისხლს იწმენდა. მას ზემოთელი მიუახლოვდა.

— დანგრეული, შენ როგორ გინდა, შეურიგდები ავეჯაშერს, თუ მტრად დარჩები?

დანგრეულმა აბლო ადვილად აიღო და მიხვდა, რომ ძმებთან შულლი და მტრობა საკმაოდ საშიში იყო. ავე, უფროს ძმას ჭკუა აღარ ეტევა თავში, მომდევნო უკვე ფალავანი გამხდარა, ეს კოჟანდარიც კი დამთხვეული იზრდება, და მან სახეებით ჭკვიანური დასკვნა გააკეთა:



ცნობილ ქართველ მწერალს აკაკი გენაძეს დაბადებიდან 60 წელი შეეკრულა.

ჯერ კიდევ პირბრუნულია ჭაბუკი იყო აკაკი გენაძე, როცა იგი სამშობლოს დამცველთა რიგებში ჩადგა და იარაღით ხელში მისდგა მტერს სტალინგრადიდან ფაშისტური ურჩხულის ბუნჯამდე. დიდი სამამულო ომის ქარცეცხლიანი დღეები, ომის შემდგომი გმირობა შთამბეჭდავდა არის ასახული მის ლექსებში, მოთხრობებში, პიესებში.

აკაკი გენაძე იმთავითვე ცქიცქი ქრალ თანამშრომლობს ჩვეს გენკალში, რომლის ფურცლებზე ერთი საბავშვო ნაწარმოები გამოაქვეყნა და მკითხველთა მოწონება დაიმსახურა.

გურნალ „პიონერის“ რედაქცია გულთადად ულოცავს იუბილარ მწერალს თავისი ცხოვრების ღირსშესანიშნავს თარიღს და უსურვებს ახალ შემოქმედებით წარმატებებს.

გთავაზობთ აკაკი გენაძის რამდენიმე ლექსს.

ჩუპურთმევის სიმღერა

გალობენ ჩუქურთმები
ზარზმის და გელათის,
გალობენ ჩუქურთმები
მარადის მღერადი.
გალობენ ჩუქურთმები
ოშკის და ხახულის,
მზისა და ვენახის,
ფრინველის ზღაპრულის.
გალობენ ჩუქურთმები
გაბეტიცხოველისა,
გალობს თვითონ სული
ქართული ერისა.
გალობს ნიკორწმინდის
ჩუქურთმა ყოველი,
რომ სული არასდროს
არ გვეკონდეს მგლოველი...
გალობენ, გალობენ
და მათი გალობა
მთა-ბარს ეფინება
ზეციურ წყალობად.
მღერის საქართველოს
დიდებას ქვა-ლოდიც,

შუც მღერის,
ქართული ჩუქურთმის გალობით.

დილა

ბადრი მთვარე აკერია
ცას ვერცხლისფერ ღილად.
ელღდება მთა და ბარი
ფირუზისფერ დილას.
მა, რიყრაყი თვალებს იფშენეტს,
როგორც აკენის ბეშუმი...
ვარსკვლავები თვალციმიციმა
ჩაიბინენ ცაში.
აჭიკიკინენ ჩიტუნები:
მივიდაო დილა...
მთვარე აღარ აკერია
ცას ვერცხლისფერ ღილად.
დილას არ აუგლეჯია
დაიკარგა თვითონ,
იქნებ რამემ შეაშინა?!
ცას შეადნა თითქოს?!
ეს რა ანცი რამ ყოფილა
მტრედისფერი დილა:
ცხრთავლა ვეჩე მიაკერა
ცას ოქროსფერ ღილად.

ორი მინაწარი სულხან-საბას წიგნზე

ქველი

სულხან-საბამ ბევრი ღამე
თფთრად გაათენა
და დაუდგა უკდავების
ძველ ქართულ ენას.

სულხან-საბას პიბტაშია

შუც ხარობს, როცა სიცოცხლე კაცის
ქვეყნის სიცოცხლის მინარტის
ერთთვის...
მე საქართველოს ვადრიდი არწივს,
ის იყო ჩემი ნამდვილი ღმერთი.
შუც ხარობს, როცა სიცოცხლე კაცის
მშობელი ქვეყნის სიცოცხლეს
ერთვის.
მე გული ქვეყნის ზვარკად დამწე,
არ მიცხოვრია ერთი დღე
ჩემთვის...

კვირი

— აფხს, რომ სიმამაციათვის ნიშანს არ წერენ, თორემ ასეთი ცუდი ნიშნების ჩვენება რომ გამოხდებოდა, აუცილებლად ფრიადს დაიშხაბრებოდა, — უთხრა მამამ ვაჟიშვილს, რომელმაც დღიური შეამოწმებინა.

ცნობილია გერმანელმა პიანისტმა მაცხრეგმა კონცერტზე ფრანკ შუბერტის „კალაზი“ დაუკრა და საჩუქრად კალმახით სავსე კალაიი მიართვეს. რეგემმა გულითადად მადლობა გადაუხადა და უთხრა: მორიგ კონცერტზე „პარის მენუეტს“ შევახსრულებო.

ვიამარში ექსკურსანტები გოთებს სახლმუზეუმს ათვლიერებდნენ. სანახავი ბევრი რამ იყო და დამოთვლიერებები დიდანს დადიოდნენ ოთახებში. ერთ ქალს მოსწყუნდა ამდენი საირული და სკამზე ჩამოქდა.

— ეგ გოთებს სკამია და დაქლომა არ შეიძლება, — გააფრთხილა მუზეუმის თანამშრომელმა.

— მერე რა უნებს, — მიუცო ქალმა, — როცა მოვა ავდგები.

მასწავლებელმა ბავშვებს სიტყვა „ცდუნების“ მნიშვნელობა აუხსნა და უფრო უკეთ

რომ გაეგნებინა. კონკრეტული მავალითისათვის პეტრეს ქოთია:

— არახოდეს აუტანაბარ, ბავშვან ცდუნებას, უფლაბიდან დანია ფულა მოყვლეო!

— ჩერ არახოდეს, მაკრამ ცული იღა როლია, მატონი მასწავლებელი...

— კარლ, არა გრცხვია, რას ახვალ ჩვენს თუთიაუმს?

— დედაცო, მე მხოლოდ ის სიტყვები ჩამოუფლავლე, რომლებიც არ უნდა წაშლიოქვას.

გერმანულად თარგმანს
შ. კვირიანიშვილი

კვირი

* კარგი კანობა

კარგი კანობა ის არის, სიკეთე გულთან მიგქონდეს, სადაც წახვიდე, ყოველთვის წიგნი იქ გეძღოს, იქ გქონდეს, და სწავლის სურვილს, ყმაწვილო, შემწი ვერავინ აქობდეს. პოდა, ის დიდი სურვილი მუდამ ვამს გულით დაგვინდეს, და ნურც მოგწიინდეს ნურასდროს ბევრი ტოლ-სწორის გაცნობა, აი, ეს არის სიკარგე, აი ეს არის კანობა!

* გათონდა

გათონდა, უხვი სხივები, გადმოჰანია მწვამაცა, პატარა, შებუმბულუ ბარტყებს ჩიტი ასწავლის ფრენასა. ფუტკარი ბზული-ბზულით მიადგა მინდორ-ველასა ყვავილი ეალერსება ნაყადულს ჩუხჩუხელასა. დათემა ბუნავი დატოვა, გული გაუხსნა ნიავსა, გაულეინინათ ენძელას და ლურჯთვალემა იასა. იქვე ცის ნამი ბალახზე თვალის მომჭრელად ელავსა, სკოლის ზარი კი წყრიალა, გამარჯე ბავშვისთვის რუკავსა.

* ზამთარი

სახლში ბუხარი ანთია, ბუხარი გიზგიზელაო. გარეთ კი ხვავრიელად თოვს, არ წყდება ფიჭვის ცეცანო. მზესაც შესცივდა ძალიან, ვეღარას ათობს მთებსაო, ათასში ერთხელ ააფრქვევს ძველთა ძველ სიტურფსაო. ზაფხულს აჯობა ზამთარმა, გადაებარდნა მთებსაო, ბავშვები სიცილ-კისკისით უღლიან ნაძვის ხესაო.

* ზვირილა

თეთრი კაბით შემოსილა გვირილა,

სახე უგავს მზეს თუ შუქურვარსკვლავსა, იფურჩქნება, ინაზება, ირწყევა, ირღამაზით გაანათებს მთა-ბარსა.

გულს მოხიბლავს თავის კეკლუცობითა, აამღერებს, ააცეკვებს ლამაზად. თეთრი კაბით შემოსილა გვირილა, სახე უგავს მზეს თუ შუქურვარსკვლავსა.

ინოს ელოზვილი,

თბილისის 1-ლი

ქვსპერიმენტული საშ. სკოლა, III კლასი.

* ზაფხულმა თქვა

ყმაწვილებო, გულის კარი თქვენთვის ფართოდ გამიღია, მოჩახჩახე მზის ნათელი ოქროს ჩქერად დამიდგრია, ტყეში, ხეში, მთაში, ბარში სულ კისკისა ამინდია, გამოდიოთ და ისალისეთ — ყველა თქვენთვის დამითმია.

ვიხალი ბარათაზვილი,

ჯესტაფონი, მეორე სვირის
საშ. სკოლა, V კლასი.

დათო სულაველიძე:

თბილისის 165 საშ. სკოლა,
V კლასი.



61048 კორაპორუნიანსა ჟაქალო № 10

* პირო

გაზაფხული იდგა. — პირმშვენიერი, სურნელოვანი აპრილი. იცინოდა ჩახჩახა მზე, ყვავილებით მოჭარბული ველი. სიხარულით მთვრალი, მოტორტმანე ზღვა... მარტოხელა ქალაქი იდგა შინმოუსნეულთა შემორილითან. ოდნავ ფერსაცვალი სურათიდან მხარბეკიანი უღვაშა ვეჯაკი უღიმოდა. ისეთი მადლიანი. ისეთი გადამდები იყო ის ღიმილი. რომ თვალში ცრემლჩამდგარ ქალსაც ნათელი გადაუფინა სახეზე. გადაუფინა და კიდევ უფრო მოუხდა შვილებზე ზრუნვაში გათეთრებული თმების შუქი.

დღევანდელ დღეს, ორმოცი წლის წინათ, სამშობლოსათვის ბრძოლაში დაცა მისი მუქულღე, ის მომღიმარი ვეჯაკი...

გაზაფხული იდგა. პირმშვენიერი, სურნელოვანი გაზაფხული.

ელისო კილიაძე.

ქუთაისის ში-ე საშ. სკოლა, VIII კლასი.





კეთილი უჩინძაჩინუბი

(მხიარული აბაბი ნორა კონინისა სანოზობილას)

პოლს ბარნაქი

მთავარი ლ. ზარაზიშვილი

— ნეტავ სად დაიკარგა იურგენი? — იკითხა ფრიცმა.

— ყოველთვის პირველი მოდის ხოლმე, მაინცდამაინც დღეს კი, როცა შეგიბრებინ კვირეული იწყება, იგვიანებს.

უკვე ხუთის თხუთმეტი წუთი იყო.

— იქნებ რაზე შეემთხვა? — წიბურტყუნა კარლმა.

— ნუ მიედ-მოედგებით! — თქვა სტეფანმა, — იურგენს არასოდეს არაფერი მოსდის. ალბათ ჯერ არ მოუფიქრებია, როგორ უნდა ჩავატაროთ შეგიბრება და ამიტომაც არ ჩქარობს.

მთელი რაიონული რაზმი „მეგო-

ბრობა“ მოუთმენლად ელოდა ამ კვირეულის დაწყებას. ამ ბოლო დროს იურგენი რაღაც საეჭვოდ იქცეოდა, დღეს კი, როცა შეგიბრება უნდა დაწყებულიყო, საერთოდ არ მოვიდა.

იურგენმა ათი წუთი დაიგვიანა. — ბოღის ვიხიდი! — ძლივს მოითქვა სული — არაფრით არ შემეღო დროზე მოსლა, რადგან გზაში უნდა მომეფიქრებინა ჩვენი შეგიბრების პირობები.

— გზაში? — იკითხეს გაკვირვებულემა.

— რასაკვირველია: სადილობამდე ყურადსაღები ვერაფერი მოვიგონე. ეს შემთხვევა კი გზაში მოხდა!

— რომელი შემთხვევა? მოყვი!

ყველანი ძალიან დედაუნდნი არ გენს გაეცნა — მოითმინეთ!.. მაგ, მკვირე შედეგურ, ბრაიტენშტრასტენზე, მკვირე შედეგურ, მოათრევს ავეჯით დატვირთულ ტრიკას. ის კი, როგორც ჩანს, ისეთი მძიმეა, რომ კაცს ქანკი გაუწუნა. „იურგენი! — ველხარი ჩემს თავს. — აქ საჭიროა შენი დახმარება“ და ამის გაფიქრებაც ვერ მოეცა, რადგან მიხვდა, აქედან ყარვი თავშესაქცევი ამბავი გამოვა-მთქი. ტრიკას უკანა მხრიდან მივედარე და ვუბობდა, ჯერ მსუბუქად მერე კი უფრო ლომივრად წარმოიდგინეთ იმ კაცის გაკვირვება, როცა ტრიკა მოულოდნელად სწრაფად გავორდა!.. ასე ჩუმად ვუბნარებოდი ქუჩის ბოლომდე, ჩემს გადასახვევამდე, შემდეგ მოვედვი, გაეჭიკა და კუთხეში შევეხვი დანს კაცს, უყურებს ტრიკას და ვერაფრით მიმხვდარა, რატომ გაუჭიკა ისე ტრიკის ადგილიდან დამე-რა..

ბავშვებმა გადაიხარხარეს. მართო სტეფანმა გააქნა თავი და იკითხა:

— კი მაგრამ, რა შუაშია აქ შეგიბრება?

— ნუთუ ვერ მიხვდი? მე წინა-დადგებს ვაყენებ, მთელი ეს კვირა ვითამაშო „კეთილი უჩინძაჩინუბი“. თუკი საღმე საჭირო იქნება ჩვენი დახმარება, იმ წამსვე იქ გაეჩნდეთ, მხოლოდ ეს ისე უნდა გაეცოდეს, რომ არავინ შეგეამჩნიოს და ხალხი კვირობდეს. „ნეტავი ვინ უნდა იყო-სო?“

იურგენის ჩანაფიქრს ბავშვებმა ერთბაშად ვერ გაუგეს, მაგრამ როცა გაეცინენ, ძალიან მოეწონათ. — თამაშის პირობა ასეთია, — განაგრძობდა იურგენი — იმას ვინც ახალ საქმეს მოიგონებს, ეწვე-რება სამი ქულა: ვინც მასში მონაწილეობას მიიღებს — ერთი ქულა; ხოლო ვისაც წაასწრებენ, ორ ქულას დაეკრავს.

ამის სერიოზული განსჯა სჭირდებოდა! როდესაც ყველაფერი აწონდა და დაწინაურდა, ბავშვები დათანხმდნენ და გულმოდგინედ შეუდგნენ ახალ-ახალი საქმეების მოფიქრებას. პირველმა პირსტმა იათოვა სიტუა-

— მოვიგონე! ჩვენს საბავშვო მოედნზე უოველოვის ბევრი ბავშვია, მაგრამ სილის უქონლობის გამო ბავშვები ტალახში თამაშობენ. აი, დღეს საღამოს ჩვენ კარიგორიდან მოვაკოცინე სილით სავსე ხელის უტირია და წარმოიდგინეთ, რაგორ გაიხარებს ხელ ეს წვრილფეხობა!

— მე მაგაზე უკეთესი რამ მოვიფიქრე! — წამოიძახა ჰინკელმა. — პიონერული რაზმი „სინიალო“ ჰეკელის ქუჩაზე პიონერთა სახლის მშენებლობაზე მუშაობს. ბავშვები ქვებს თლიან, უკვე სამი წყება აქვთ დალაგებული. ხელ კი, რომ მოვლენ, ოთხი დახლებათ, რადან ამ საღამოს ჩვენ ჩემდე შევიპარებთ ეზოში და დავაწყობთ. ნახეთ მითი გაკვირვება!

ბავშვები ერთმანეთს აღარ აცლიდნენ ახალ-ახალი წინადადებების წამოყენებას.

იურგენს პატარა ჯუჯა როდი დაადგა, ბავშვები ჭგუფებად რომ დაეყო.

— ზეგ ისევ შევიკრიბოთ, — თქვა მან. — აი, მაშინ ვნახოთ, ვინ რითი მოიწონებს თავს...

პარასკევს ბავშვები ისევ შეიკრიბნენ. ყველა არაჩვეულებრივად გამოცოცხლებული ჩანდა.

— აი, გასართობი! — ყვიროდა ვალტერი პატარა კარლი სიცილით ეკვდებოდა.

— ჩვენთან ყველანი პირდაპირ გაოცებულნი არიან. გუშინ საღამოს მე და ჩემმა დებმა, სახლის წი და უარყოლი მთელი ნაგავი გადავკარეთ და ახლა მეზობლები თავს იმტერე-

ვენ, ნეტა ეს ვინ გააკეთაო? — ჩვენს მეზობელს. მოხუც ვებერსაკ ძალიან გაუკვირდა! — ყვიროლით ჩაერთო ჰანსი. — გუშინ შეშა მოუტყვევებ. მე და ვერვარბა მაშინვე დავიწყეთ მისი დაპოხა, რადან მოხუცმა დედაჩემს ჰკითხა, ხომ არ გეგულება ვინმე, ამ საქმეში ძვირის რომ არ გამომართმევდესო. დღეს საღამოს, შინიდან გასულს რომ დავიგულებთ, ისევ საქმეს შევუდგებით.

ყველა გამოუჩნდა სათქმელი. მხოლოდ სტეფანი იჯდა ჩუმად მაგიდასთან.

— შენ რა ჰქენი? არაფერი გააკეთე? — შეეკითხა ფრიცი.

— რატომაც არა? — სტეფანმა თავი დააქნია. — შევაკეთე ორი საჯარძელი, გავაშალაშინე პატარა სკაბი, გავლესე კედლის ნაპარაკები და...

— და ვერავინ მიხვდა, რისი ნებელიყი იყო?

— ისიდან მიხვდებოდნენ? ჭერაც არაფერი შეუძნევიათ...

ორშაბათს ჰინკელმა ყველა გაამხიარულა.

რამე „სინიალის“ ბავშვები დეცებდნენ „კეთილ უჩინაჩინებს“, რომლებიც ღამით მით ქვის თლაში ენმარებიან.

პორტიცი, კარლიცი, ჰელმუტიცი და ლიტერიცი — ყველანი მოჰყვნენ თავთავიანთ ახალ თავგადასავლებს.

— შენ, ატეფან, შენ რაღას აკეთებ? — ჰკითხა იურგენმა.

— მე ფანჯრები დავგებინე და იატაკი შევაკეთე, იქვე, სადაც აღრეც წავიშობაყვე.

— და იმათ ჭერ კიდევ უნაფერი შეუძნევიათ?

— არა, ყველა რადანსაჩინაჩინა ტერაა... მაგრამ მე ისევ ვეძებ...

ოთშშაბათს ზოგი ბავშვი უტუნებოლ მოვიდა.

— დღეს ქვების თლის დროს წავგასწრეს, — გამოცხადდა ჰინკელმა. — ვერც კი შევაძნევიათ, როდის დავგიდარაჩნდნენ...

— ორი ქულა დაგაკლდებათ! — თქვა იურგენმა.

— ჩვენ კი ყველაფერს შეუძნევილად ვაკეთებთ, — ამჟამად განაცხადებდა ჰინკელი. — ჩვენი ახლის ღობიდან ჩამოვხსნიეთ და ჩამოვრეცხეთ ძველი პლაკატების ნარჩენები, ახლა ობზე მთლად ახალიყით ბრწყინავს. ყველა გახარებულა.

— მე კი ფართულად სამრეცხოსაკენ მიმავალი გზა ქვებით მოკვირწყულე, ახლა წვიმის დროს აღარ მოუხდებათ ტალახში ტრავა. — თქვა ელსება.

— შენ, სტეფან?

— რა ვიცი, რალეც უნაზრობაა! — გულუწყევტოლმა ჩაიქნია ხელი სტეფანმა. — სახლიდან ვერცხლის ააღებავის ნარჩენები მოვიტანე და საცემალე მარე შევლებე, მაგრამ ისეც ვერავინ შეამჩნია.

— მეგობარო, — თქვა იურგენმა, — რალე შენ შეგხვდა ყველა უცნაური? ერთი გეოთხბარი, სალ აკეთებ ყველაფერ ამას?

— „სად, სად!“ — გაჯავრებოლი დაიყვირა ატეფანმა. — სადა და აქვე, ჩვენს პიონერთა საღამოსი...

თარგმანი მთარგმნის



მარამ გალავაწვენილიაა

აპონისი ქალაქ ვაიის მხოვრებლებმა გაღაწვეტეს, კო-

ველი ოვის სამ დღეს თავი შეიკვიონ თამაჰოს წევისაგან. ამ გაღაწვეტილების თოსონა. ხა ეტუფენს ჩანჩრთედლობის დაცვის საქალეო საბჰოს. საბჰოს შერება ქალაქის თამაჰოს მალაწიათა მეპატრონეები და დააქრია იხინი შეროებოდნენ მოწოდების. თამაჰოსის სარეკლამო სტენდებზე გააკრეს ორი ათას ხუთასზე მეტი პლაკატი, რომლებიც მოქალაქეებს მოუწოდებდნენ მხარის დაეკირათ ამ კვილით გაღაწვეტილებისათვის. საზოგადოებრივ

ზრის ერთხულოვანი ხოლიდა რიმა გაოთუხადნს შვაილია: ხმა: კოველი ოვის 2, 17 და 27 რიებუნის მოელ ქალაქში ერთი ხიგარტიცი კი არ მოლაეს.

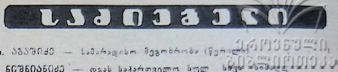
ანდრას თუ ურავლით

ბერს ქვეყანაში უოველწოლურად თოსილით მტაცებელი ფრინველი ილუქება ოლექტროგალეციის მაღალეულიდან ხაზებზე ჩამოსხდომის დროს მტაცებელ ფრინველთა სეკეილისტების არბო, ასეთი ხა-

ცალალო ვითარების თივლიან აცილებსა შესაძლებელია. თუ უოველ ორმოცდაათე ოლექტროგალეციის ხოზე გაკოვლებსა ქანდარა. ატე აშის მტაც ორგანიში ასეთი ქანდარები გაკოვლა, არც ერთი არწევი აქ ელექტროდების მხხებრქალა აღარ ვაქანდარა.

როსტომიანი ხიხიბი

ზოვიგობა ვივის ზე აქტე: ჩად იცავს თავს შერების შემიხივებაგან შეავალით.



როცა მუტუნისა და ტარიფის ფოლდები მუხლებზე გამოჩნდებოდა, ეს ხეობა გამოყოფენ ქიშორ ნავთობებსა, რომელიც ფოლდებს მწლად მოხანებულად ხდის. მაგრამ ეძლევა ხიბურების ის არის, რომ ფოლდები მუხლებზე გამოჩნდისთანვე ხეობა იწყებენ შხამანი ნავთობების გამოყოფას, რომელიც 80 მეტრ რადიუსში კრებულა. ეს იხივია ფენომენი აღმოჩინა: ამერიკელმა ზოოლოგმა დედერ როუზმა, მისი მოსაზრებით, პირველი თავდახმის ობიექტი ხე თავისივე გარს მუხლებზე ხეობა გამოყოფილ სივრცეს — აღდგინა რაღაც ქიშორი ნავთობების გამოყოფის საშუალებით. ამჟამად როუზი ცრებს ამ „ინფორმაციის გადამცემ ნავთობებს“. მისი ფიქრით, ეს ნავთობებმა შეიძლება გამოყენებულ იქნას მწერების წინააღმდეგ.

გეოსაინჟინერო მუშაობა

ჩეხოსლოვაკიის ქალაქ ბრუტშინი მახლობლად არსებობს მცხებუნების მუზეუმი. იგი დამოუკიდებელია აცნობის ცენტის ისტორიისა და გეოლოგიის, სახასპროს, რომელსაც ეს ცხოველი ავერ სამი ათას ხუთასი მუხლადია უწებს აღმოჩენის. მუზეუმის ექსპონატებს შორის არის ხელოვნების ნაწარმოებები, რომლებშიც ცხენის გამოყვანილი, აგრეთვე მასხები ჩეხოსლოვაკური საცხენოსნო სპორტის ისტორიაზე, მხედრთა ძველებური მორთულობა, ეკოპეები, აღაჯ-მულბოა.

მუშაობა ამჟამინებამდე

პარიზული პრესა აღნიშნავს, რომ ირანულ ფრანგების ინტერესი მუზეუმების ექსპონატებისადმი. შარშან საფრანგეთში მუზეუმები დათავალთირა 10 მილიონმა კაცმა, რაც გაიძლიერებ მტკიც კონცერტებსა და ეპიტრაღურ სექტებლებზე დაწესრთა რისებზე. ეწველაზე მებტი დამოუკიდებელი მუშაობა სახელმწიფო მუზეუმებს — ვერსალსა და ლუვრს, განსაკუთრებული პიულორბობით სარგებლობენ დროებითი ექსპონატებით. ხე-ნაწარმოებთა გამოყოფნას უკავლადირა 4 ათასი დამ-

ოვლიერებული ჰყავდა, მანეს ტლოების სანახავად კი უკვე დადგენილი ათასი კაცი მიდრდა.

არსობისა და გამოსახადი წინააღმდეგობის კონცეპტი

ნო-იორკის უნივერსიტეტის მკვნიერებს ხანგრძობს გამოკვლევა, ჩაატარეს, რომლის მიზანი იყო გავიყოს, არსებობს თუ არა რაიმე კონტრაქტი კრუნისა და გამოსახადი წინააღმდეგობის შორის. გამოვლენდა თერმობიტი სხვადასხვა ხმარების სივრცით, რომელთა საშუალებითაც ასეთი კონტრაქტი მუარდებდა. ამ სივრცელებს იუნივერსიტეტის და გამოყოფილია წინააღმდეგ კვების გამოცემა: ვამდე ორმოცდაათა საათით ადრე, გამოსახადი წინააღმდეგობის წრისაში და მუხლებს ნისკარტების მიკაუნებით კრუნობებს თავისი მომავალი „ფილმების“ გაწეულობებს; კმაყოფილი არიან ისინი, თუ რაიმე საფრთხეზე გარსობენ. მტკნიერებმა გამოაკვირეს, რომ ჩანასახის მიერ დატოვილი გამოცდილება წინააღმდეგობაშია სამეტივე გამოსვლისთანავე სწრაფად შეივარს, სწრაფად აღიქვას დედობლის სივრცელები და სართოდ უფრო განვითარებული აუგის, ვიდრე ექსპონატების წინააღმდეგობა.

უძველესი თოვნიანი

1889 წელს ძველრომაულ სამარხში იპოვეს სპილოს ძვლის თოვანი, რომლის ხნოვანობა 1800 წელს აჭარბებს. მას შემდეგ მან თითქმის ასი წელი ატარა, რომის ერთერთი მუზეუმის საცავში. ამას წინათ კი რეტიკარტობული წარდგა დამოუკიდებელია წინააღმდეგობა. თოვანი გუთუნდდა რომელიც ლოვანი, რომლისაც ვრცელი სახელი — კრეპერია-ტრიფენა ერქვა; არქეოლოგების აზრით, წარმოშობით იგი იყო განთავსებული იყო მუზეუმში გამდიდრებული მისი ოჯახიდან. იმ დროის ადამიანი გოგონა ჯერ კიდევ უწელოვანი გამოეწევათ, მაგრამ, როგორც ჩანს, იგი ძალზე ადრე განსწორდა საშუალოდ საუკრებდ შობილებსა და საქმრო ფილტებს (ეს სახელი იმავე სამარხში ნაპოვ ნიშნების ბეჭედზეა ამბოციფურული).

ბრ. ბაბუნია — სემარადოსი შეგობობა (წელიწადური) 4
 შ. ნიშნინია — დგას საქართველო სულ სხვა სხვადასხვა 5
 (ლექსი) 6
 5. ტომოვნი — ცხსარტელო საგურამოში (ლექსი) 7
 3ლ. სოლონი — (ლექსი) 8
 პავსამიძე ვიქტორინის 9
 5. ბარბაქოვი — ხელე ქართლის (ნაწევები) 10
 ვლ. გიგოშინიანი — ბიფერი ოცნების ბილიებთა (ნარკვევა) 11
 ნორკ დინეფელთა საპავსირო მარხის კარგარაბა 12
 0. ლეშაბაძე — ორი საიდეოლი (ნაწევები მომობობა) 14
 ავ. გენაძე — 80 16
 უცხოური იუმორი 18
 აბიხი 19
 ვილხ ბრუნია — კეთილი უჩინაჩინები 20
 ქალის ნორკი სარკე 21
 ცხსარტელოლი 22 გარკე 3

გარკეანის 1-ლი გვერდის მხატვრობა ბაბა ორკონიანიძის

მოთავარი რედატორი ბაბა ორკონიანიძის
 სარედატორო კოლეგია: ნუზარ პასაზაძე, ზურაბ გიგოშინი, ანთანაფილი ბრუნია, დიმიტრი მარაპორტის, გიგო შოთაბი. შილი (მხატვარი-რედატორი), ბილინი აღოხაბა, რომაბრ ლა. რიბაშვილი, ნორკ შაბანაძე, სიმონ შაფრინი (კ/მე. მდივანი), ლიანა შაფრინი, ზურაბ ვამირკაშვილი, ზურაბ პასაზაძე.

საქართველოს კ ცესის გამომცემლობის ტაბა. 380096, ლენინის ქ. № 14.

რედატციის მისამართი: 380096, თბილისი, ლენინის ქ. № 14, ტელეფონები: მოთავარი რედატორის — 93-97-05, 93-21-81, პ. მ. მდივანი — 93-97-03, 93-33-05, განყოფილებების — 93-97-02, 93-97-01. ვადაცა ასაწეობად 25. 08. 88 წ., ხელმოწერილია დასახელებული 19. 10. 88 წ., ქალაქის ფრანკი 60 X 90/3. ფიქტური ნაქველურ ტელე 4. სააღრტელო-საგომცილო თაბა 5.35, შენ. 2028. ტრატი 151.900 ეგვ. უ 08343.

რედატციამ შერსული მასხები ავტორებს არ უბრუნებულა. თბილისში მცხოვრებ ავტორებს სასხუი წერილობით არ ეცნობებულა.

«Пионер», журнал ЦК ЛКСМ Грузии и Грузинского Республиканского Совета Всесоюзной пионерской организации имени В. И. Ленина для школьников. Выходит один раз в месяц на грузинском языке. Издательство ЦК КП Грузии, 380096, г. Тбилиси, ул. Ленина, 14. Адрес редакции: 380096, г. Тбилиси, ул. Ленина, 14. Отпечатано в типографии издательства ЦК КП Грузии, 380096, г. Тбилиси, ул. Ленина, 14. Формат 60 X 90/3, учетно-изд. л. 4, усл. печ. л. 5.35. Тираж 151900 экз. Цена 20 коп.

